

4. Ceny v obchodě zemí EU s ČR¹

1.1. Ceny v zahraničním obchodě zemí EU

Hodnota dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu zeměmi Evropské unie vzrostla z 867,5 mld. ECU v roce 1993 do roku 2003 na 1995,0 mld. EUR, tj. o 130 %. **Jednotkové dovozní ceny (UV, na bázi ECU, EUR) vzrostly v roce 2003 oproti roku 1993 o 26,2 %. Kilogramové ceny vzrostly o 18,4 %. Nejvyšší růst zaznamenaly ceny chemických produktů. Ale nositelem dynamiky cen byly – vzhledem ke svému rozhodujícímu podílu na dovozu – výrobky kovo zpracujícího průmyslu.** I v rámci této komoditní skupiny se ceny chovaly velmi rozdílně.

Tabulka 4-1 Vývoj cen výrobků zpracovatelského průmyslu při dovozu - země EU

	Změny dovozních cen 2003/1993 (%)		informativně: vypovídací schopnost souboru ¹⁾	
	UV	kg ceny	UV	kg ceny
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	26,2	18,4	68,0	68,3
výrobky potravinářského průmyslu	10,9	3,9	58,1	7,7
výrobky chemického průmyslu	64,9	57,5	72,6	85,5
výrobky lehkého průmyslu	5,5	3,6	72,8	73,2
výrobky metalurgie	14,4	14,5	71,8	71,8
kovodělné výrobky	1,3	2,6	85,7	85,7
výrobky kovo zpracujícího průmyslu	22,7	7,0	64,0	64,5
výrobky mechanického strojírenství	31,5	5,7	75,1	75,8
informační technika	x	x	x	x
elektrotechnika	-6,5	-5,5	34,3	34,6
prostředky silniční dopravy	39,8	17,4	88,9	89,1
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	-5,3	-6,4	82,5	82,8

¹⁾ podíl souboru, který byl předmětem výpočtu cenových indexů, na hodnotě dovozu (po vyloučení položek, které nebyly vykazány v roce 1993 nebo 2003) v %.

Porovnání cen docilovaných v zahraničním obchodě zeměmi Evropské unie v roce 1993 a v roce 2002 je mírně zkresleno přijetím Švédska, Finska a Rakouska do Unie v roce 1995.

Kilogramové ceny vzrostly v průměru jen o 18,4 %. Nejsou jen alternativním vyjádřením cen pro zachycení častých statistických chyb (hlavně při analýze na výrobové úrovni). Analýza ukázala, že vykazované statistické údaje v jednotkách množství jsou častěji chybné než hmotnost.

V důsledku změn struktury a klasifikace zahraničního obchodu je vypovídací schopnost cenových indexů (a z nich vypočtených změn v procentech) značně podmíněna. Velmi nízká je vypovídací schopnost indexů v případě elektrotechniky (vlivem změn klasifikace, v důsledku intenzivnějšího technického rozvoje).

¹ Pramen dat: EUROSTAT (Intra- and extra-trade, DVD, Comext, Supplement 2, 2004

Tabulka 4-2 Vývoj komoditní struktury dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu zeměmi EU

	Dovoz EU celkem (mld. ECU, EUR)		Změny % 2003/1993	Struktura (%)	
	1993	2003		1993	2003
Výr. zpracovatelského průmyslu celkem	867,5	1 995,0	130	100,0	100,0
výrobky potravinářského průmyslu	50,1	93,8	87	5,8	4,7
výrobky chemického průmyslu	143,9	370,6	157	16,6	18,6
výrobky lehkého průmyslu	163,3	288,8	77	18,8	14,5
výrobky metalurgie	65,8	140,9	114	7,6	7,1
kovodělné výrobky	9,0	21,2	135	1,0	1,1
výrobky kovo zpracujícího průmyslu	409,3	1 020,3	149	47,2	51,1
výrobky mechanického strojírenství	89,5	218,6	144	10,3	11,0
informační technika	50,4	126,4	151	5,8	6,3
elektrotechnika	96,8	261,1	170	11,2	13,1
prostředky silniční dopravy	102,3	267,6	162	11,8	13,4
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	26,1	59,4	128	3,0	3,0

Převažuje dovoz v rámci vzájemného obchodu členských zemí Unie (intra-trade); jeho podíl na celkovém dovozu (včetně obchodu se třetími zeměmi) se zvýšil z necelých 60 % v roce 1993 na 64 % v roce 2003. **Dovozní ceny ve vzájemném obchodě zaznamenaly zvýšení o více než 35 %, zatímco v obchodě se třetími zeměmi jen o 17 %.** Komoditní struktura obou částí dovozu je velmi odlišná. Také cenové relace se vyvíjely odlišně.

Tabulka 4-3 Vývoj dovozních cen v rámci vzájemného obchodu členských zemí a v obchodě se třetími zeměmi

	Změny dovozních cen 2003/1993 (%)		informativně: vypovídací schopnost souboru	
	EU-intra	EU-extra	EU-intra	EU-extra
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	35,4	17,2	69	66
výrobky potravinářského průmyslu	7,5	22,2	56	65
výrobky chemického průmyslu	79,3	54,5	73	69
výrobky lehkého průmyslu	19,2	0,0	68	79
výrobky metalurgie	18,3	13,3	70	76
kovodělné výrobky	12,4	-14,1	84	87
výrobky kovo zpracujícího průmyslu	25,8	17,6	68	58
výrobky mechanického strojírenství	26,2	7,5	89	73
informační technika	x	x	x	x
elektrotechnika	8,0	-14,0	35	33
prostředky silniční dopravy	32,9	61,4	90	86
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	14,4	-11,6	83	82

Tabulka 4-4 Vývoj proporcí mezi dovozem EU-intra a EU-extra

	Podíl na dovozu (%)				Struktura dovozu		Změny (%)	
	1993		2003		2003		2003/1993	
	intra	extra	intra	extra	intra	extra	intra	extra
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	59,5	40,5	64,0	36,0	100,0	100,0	147	104
výrobky potravinářského průmyslu	69,0	31,0	73,5	26,5	5,4	3,5	100	60
výrobky chemického průmyslu	70,0	30,0	73,1	26,9	21,2	13,9	169	130
výrobky lehkého průmyslu	49,1	50,9	55,7	44,3	12,6	17,8	101	54
výrobky metalurgie	64,3	35,7	68,0	32,0	7,5	6,3	126	92
kovodělné výrobky	58,8	41,2	66,1	33,9	1,1	1,0	164	94
výrobky kovozpracujícího průmyslu	58,6	41,4	62,4	37,6	49,8	53,4	165	126
výrobky mechanického strojírenství	58,8	41,2	63,1	36,9	10,8	11,2	162	119
informační technika	50,2	49,8	53,2	46,8	5,3	8,2	166	136
elektrotechnika	50,4	49,6	54,7	45,3	11,2	16,5	193	147
prostředky silniční dopravy	77,0	23,0	80,6	19,4	16,9	7,2	174	120
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	51,0	49,0	50,7	49,3	2,4	4,1	127	129

Úroveň cen v obchodě zemí Evropské unie se třetími zeměmi však zůstává vyšší než v jejich vzájemném obchodě. **Relace mezi průměrnou úrovní cen při dovozu z nečlenských zemí (extra-EU trade) a cen ve vzájemném obchodě (intra-EU trade) v roce 1993 byla 1,16 : 1, v roce 2003 se snížila na 1,12 : 1.** Relativně vyšší je úroveň při dovozu ze třetích zemí v případě výrobků chemie a elektrotechniky, relativně nižší při dovozu výrobků lehkého průmyslu. Evidentně se tak projevují rozdíly v provenienci výrobků. V případě výrobků s vyšší cenovou úrovní jde o země vyspělejší (USA, Švýcarsko, Japonsko), relativně nižší cenovou úroveň vykazují výrobky dovážené z méně vyspělých zemí.

Tabulka 4-5 Komparativní úroveň dovozních cen v obchodě zemí EU se třetími zeměmi

	Komparativní úroveň cen ¹⁾	
	1993	2003
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	1,16	1,12
výrobky potravinářského průmyslu	1,32	1,20
výrobky chemického průmyslu	1,35	1,40
výrobky lehkého průmyslu	0,99	0,88
výrobky metalurgie	1,04	0,96
kovodělné výrobky	1,11	0,91
výrobky kovozpracujícího průmyslu	1,16	1,12
výrobky mechanického strojírenství	1,80	1,04
informační technika	x	x
elektrotechnika	1,27	1,23
prostředky silniční dopravy	1,03	0,92
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	1,03	0,73
vypovídací schopnost souboru (%)	98,8	99,1

¹⁾ jednotkové dovozní ceny ve vzájemném obchodě členských zemí EU = 1; vahou je struktura celého dovozu EU v příslušném roce.

Jednotkové ceny při vývozu zemí EU(15) vzrostly v roce 2003 oproti roku 1993 o 30,4 %. Nejvyšší růst zaznamenaly i na straně vývozu ceny chemických produktů, přičemž hlavním nositelem dynamiky cen byly výrobky automobilového průmyslu. Vývozní ceny zemí Evropské unie jako celku rostly rychleji než dovozní (s výjimkou výrobků automobilového průmyslu, mechanického strojírenství a metalurgie). Hodnota vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu vzrostla z 945 mld. ECU v roce 1993 do roku 2003 na 2146 mld. EUR, tj. o 127 %.

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Tabulka 4-6 Vývoj cen výrobků zpracovatelského průmyslu při vývozu zemí EU

	Změny vývozních cen 2003/1993 (%)		informativně: vypovídací schopnost souboru	
	UV	kg ceny	UV	kg ceny
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	30,4	25,9	67,7	68,8
výrobky potravinářského průmyslu	17,2	32,1	50,2	51,5
výrobky chemického průmyslu	65,0	64,6	70,7	70,8
výrobky lehkého průmyslu	18,0	32,4	67,3	68,1
výrobky metalurgie	13,5	13,1	71,0	71,0
kovodělné výrobky	7,7	10,1	82,1	85,1
výrobky kovozpracujícího průmyslu	24,4	11,8	66,8	68,4
výrobky mechanického strojírenství	19,0	15,4	69,8	75,0
informační technika	x	x	34,0	34,3
elektrotechnika	7,8	10,0	35,5	35,9
prostředky silniční dopravy	25,1	10,7	92,1	92,1
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	10,1	9,4	82,3	83,3

Tabulka 4-7 Vývoj komoditní struktury vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu zeměmi EU

	Vývoz EU celkem (mln. ECU, EUR)		Změny %	Struktura (%)	
	1993	2003	2003/1993	1993	2003
Výrobky zpracovatelského průmyslu	945	2 146	127	100,0	100,0
výrobky potravinářského průmyslu	56	101	80	6,0	4,7
výrobky chemického průmyslu	165	431	160	17,5	20,1
výrobky lehkého průmyslu	141	264	87	14,9	12,3
výrobky metalurgie	76	148	95	8,0	6,9
kovodělné výrobky	10	24	131	1,1	1,1
výrobky kovozpracujícího průmyslu	470	1 125	139	49,7	52,4
výrobky mechanického strojírenství	141	300	113	14,9	14,0
informační technika	37	91	148	3,9	4,3
elektrotechnika	95	250	164	10,0	11,7
prostředky silniční dopravy	118	317	169	12,5	14,8
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	26	53	101	2,8	2,4

Vývozní ceny ve vzájemném obchodě zaznamenaly zvýšení téměř o 33 %, v obchodě se třetími zeměmi o necelých 29 %. Rozdíl tedy není tak ostrý jako v případě dovozních cen. Komoditní struktura obou částí vývozu není tak rozdílná jako u dovozu. Největší je rozdíl v podílu silničních dopravních prostředků na vývozu - ve vzájemném obchodě členských zemí činí přes 16 % hodnoty vývozu výrobků zpracovatelského průmyslu, v obchodě se třetími zeměmi jen 12,4 %.

Tabulka 4-8 Vývoj vývozních cen v rámci vzájemného obchodu členských zemí a v obchodě se třetími zeměmi

	Změny vývozních cen 2003/1993 (%)		informativně: vypovídací schopnost souboru	
	EU-intra	EU-extra	EU-intra	EU-extra
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	32,8	28,7	68	68
výrobky potravinářského průmyslu	13,4	27,4	55	42
výrobky chemického průmyslu	69,2	60,3	72	68
výrobky lehkého průmyslu	19,0	22,9	68	67
výrobky metalurgie	14,6	13,6	70	72

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

	Změny vývozních cen 2003/1993 (%)		informativně: vypořádací schopnost souboru	
	EU-intra	EU-extra	EU-intra	EU-extra
kovodělné výrobky	11,9	4,3	82	83
výrobky kovozpracujícího průmyslu	27,0	21,5	66	68
výrobky mechanického strojírenství	33,9	16,1	71	72
informační technika	x	x	31	42
elektrotechnika	13,4	11,0	35	37
prostředky silniční dopravy	31,9	14,4	91	95
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	14,6	14,2	83	81

Tabulka 4-9 Vývoj proporcí mezi vývozem EU-intra a EU-extra

	Podíl na vývozu (%)				Struktura vývozu		Změny (%)	
	1993		2003		2003		2003/1993	
	intra	extra	intra	extra	intra	extra	intra	extra
Výrobky zpracovatelského průmyslu	57,1	42,9	60,6	39,4	100,0	100,0	141	109
výrobky potravinářského průmyslu	62,7	37,3	69,2	30,8	5,4	3,7	99	49
výrobky chemického průmyslu	58,0	42,0	61,2	38,8	20,3	19,8	175	141
výrobky lehkého průmyslu	62,4	37,6	63,1	36,9	12,8	11,5	89	84
výrobky metalurgie	60,5	39,5	68,1	31,9	7,8	5,6	120	57
kovodělné výrobky	55,8	44,2	59,8	40,2	1,1	1,1	147	110
výrobky kovozpracujícího průmyslu	53,8	46,2	57,8	42,2	50,0	56,1	157	119
výrobky mechanického strojírenství	42,3	57,7	49,1	50,9	11,3	18,1	147	88
informační technika	67,0	33,0	71,0	29,0	5,0	3,1	163	118
elektrotechnika	56,5	43,5	57,4	42,6	11,1	12,6	169	159
prostředky silniční dopravy	66,1	33,9	66,9	33,1	16,3	12,4	172	163
ostatní výrobky zpracovatel. průmyslu	60,5	39,5	65,2	34,8	2,6	2,2	116	77

Komparativní úroveň vývozních cen v obchodě se třetími zeměmi byla v roce 2003 o 16 % vyšší než ve vzájemném obchodě členských zemí. Výjimkou jsou jen výrobky mechanického strojírenství, jejich komparativní ceny jsou ve vzájemném obchodě nižší než v obchodě se třetími zeměmi.

Tabulka 4-10 Komparativní úroveň vývozních cen v obchodě zemí EU se třetími zeměmi

	Komparativní úroveň cen ¹⁾	
	1993	2003
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	1,21	1,16
výrobky potravinářského průmyslu	1,04	1,16
výrobky chemického průmyslu	1,21	1,33
výrobky lehkého průmyslu	1,18	1,16
výrobky metalurgie	1,10	1,10
kovodělné výrobky	1,11	1,12
výrobky kovozpracujícího průmyslu	1,26	1,11
výrobky mechanického strojírenství	1,33	0,81
informační technika	x	x
elektrotechnika	1,34	1,14
prostředky silniční dopravy	1,19	1,12
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	1,11	1,16
vypořádací schopnost souboru (%)	98,3	98,7

¹⁾ jednotkové vývozní ceny ve vzájemném obchodě členských zemí EU; vážený průměr, vahou je struktura celého dovozu EU v příslušném roce

1.2. Ceny při dovozu Evropské unie z České republiky

Za normální lze považovat, když země vyváží výrobky, pro jejichž výrobu a vývoz má komparativní výhody, které se projevují vyšší komparativní úrovní cen (viz tab. 4/23 v kap. 4,2). Tato logika v případě dovozu z České republiky neplatí. **Na bázi jednotkových cen (na bázi ECU, EUR) jsou dovozní ceny českého zboží oproti dovozním cenám ve vzájemném obchodě členských zemí EU vyšší o 6 %. V roce 1993 byly o 12 % nižší. Kilogramové ceny českého zboží jsou v průměru o 1 % vyšší než ceny shodného výrobního sortimentu ve vzájemném obchodě členských zemí. V roce 1993 byly oproti průměru o 22 % nižší. Podle čísel vykazovaných statistikou Evropské unie se zvýšily jednotkové ceny výrobků zpracovatelského průmyslu dovezených z České republiky v roce 2003 oproti roku 1993 o 86 % (na bázi struktury dovozu v roce 2003). Ve shodném výrobním sortimentu se v tomto období zvýšila úroveň dovozních jednotkových cen ve vzájemném obchodě členských zemí jen o 22 %. Rozdílnou úroveň jednotkových cen oproti komparativním kilogramovým cenám lze vysvětlit vyšší relativní hmotností českých výrobků, zejména v případě strojů a zařízení. V porovnání s rokem 1993 došlo i v tomto směru k významnému zlepšení.**

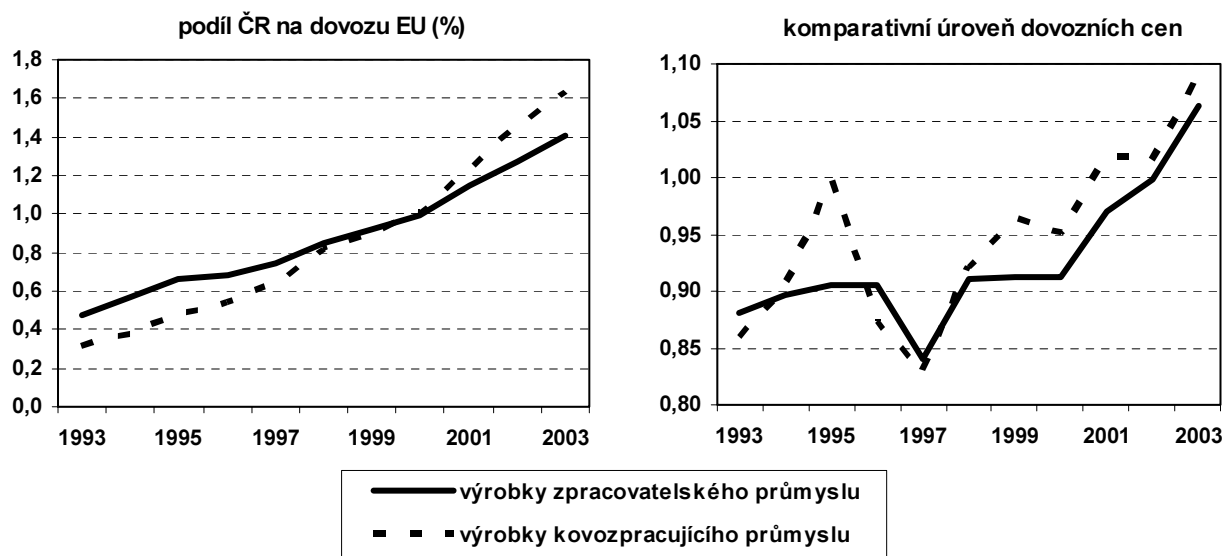
Tabulka 4-11 Ceny výrobků zpracovatelského průmyslu při dovozu EU z ČR (na bázi ECU, EUR)

	Dovoz EU z ČR (mil. EUR)		Komparativní úroveň jednotkových cen ¹⁾		Komparativní úroveň kilogramových cen	
	1993	2003	1993	2003	1993	2003
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	4 215	28 130	0,88	1,06	0,78	1,01
výrobky potravinářského průmyslu	68	303	1,01	0,84	1,02	0,80
výrobky chemického průmyslu	499	2 407	0,92	0,94	0,89	0,95
výrobky lehkého průmyslu	1 297	3 971	0,98	1,13	0,85	1,00
výrobky metalurgie	699	2 730	0,76	0,90	0,75	0,90
kovodělné výrobky	53	527	0,91	0,96	0,89	0,91
výrobky kovozpracujícího průmyslu	1 283	16 673	0,86	1,09	0,67	1,03
výrobky mechanického strojírenství	345	4 361	0,97	1,10	0,48	0,93
informační technika	47	1 806	x	x	x	x
elektrotechnika	363	4 850	0,86	1,41	0,92	1,33
prostředky silniční dopravy	398	4 863	0,75	0,97	0,59	1,02
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	316	1 518	0,72	1,16	0,72	1,16

¹⁾ dovozní ceny ve vzájemném obchodě členských zemí EU = 1

Příznivý vývoj cenových relací byl přerušen v roce 1997, k jeho akceleraci došlo po roce 2001.

Graf 4-A Vývoj konkurenčního postavení ČR na trzích EU (1993-2003)

Uvedená čísla dokumentují pozitivní vývoj konkurenčního postavení České republiky na trzích Evropské unie. V roce 1989 se Československá socialistická republika podílela na dovozu Evropské unie 0,35 % (na dovozu výrobků kovozpracujícího průmyslu jen 0,1 %), jednotkové ceny při dovozu československých výrobků zpracovatelského průmyslu zeměmi Evropského hospodářského společenství byly oproti dovozním cenám ve vzájemném obchodě členských zemí o 22 % nižší. V roce 1993 dosáhl podíl českého zboží 0,5 % a jeho komparativní ceny vzrostly na 88 % úroveň cen ve vzájemném obchodě členských zemí. Do roku 2003 se podíl na dovozu Evropské unie zvýšil na 1,4 % a komparativní úroveň cen byla (v daném sortimentu) o 6 % vyšší než ve vzájemném obchodě členských zemí. **Příznivý vývoj cen zredukoval cenový gap zděděný po komunistickém režimu.**

V jednotlivých komoditních skupinách byl vývoj komparativních cen velmi rozdílný.

Výrobky potravinářského průmyslu byly v roce 2003 zastoupeny v dovozu z České republiky jen 1,1 %, podíl českých výrobků dosahoval jen 0,3 % dovozu potravinářských výrobků zeměmi Evropské unie, ceny byly v průměru o 13 % pod úrovní cen ve vzájemném obchodě členských zemí. Oproti roku 1993 jejich zastoupení v dovozu Unie vzrostlo (ze 0,14 %), ale komparativní úroveň cen klesla, výrobová struktura se značně změnila. Nosnými skupinami výrobků jsou cukrovinky a nápoje.

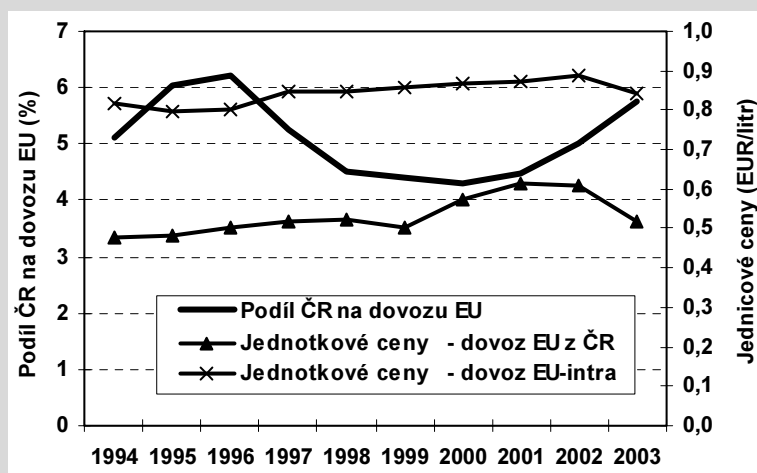
Tabulka 4-12 Dovozní ceny českých výrobků na trzích EU -- výrobky potravinářského průmyslu

HS		(významné skupiny výrobků)					
		Dovoz EU z ČR (mil. EUR)		Podíl ČR na dovozu EU (%)		Komparativní úroveň cen	
		1993	2003	1993	2003	1993	2003
16-24	Výrobky potravinářského průmyslu	68	303	0,1	0,3	1,01	0,84
17-18	cukr,kakao,cukrovinky	5	95	0,1	0,6	0,95	0,98
22	nápoje	29	97	0,3	0,5	0,72	0,65

Dominantní položkou v sortimentu výrobků potravinářského průmyslu dovážených z České republiky je lahvévé pivo. České pivo se na dovozu Evropské unie podílí téměř 6 %, ale při průměrné ceně 0,52 EUR za litr, zatímco ve vzájemném obchodě členských zemí dosahuje cena 0,84 EUR. V obou indikátorech nelze zaznamenat významnější zlepšení.

Graf 4-B Příklady vývoje cen při dovozu EU z ČR- lahvé pivo

(CN 22030001)

Chemické výrobky se v roce 2003 podílely na dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu Evropskou unií z České republiky 8,6 %, v roce 1993 dosahoval jejich podíl 11,8 %. Podíl České republiky na dovozu chemických výrobků zeměmi Evropské unie se oproti roku zvýšil, ale zůstává relativně malý (0,6 %). Úroveň cen je o 6 % pod průměrem dovozních cen ve vzájemném obchodě členských zemí, došlo jen k malému posunu cen pozitivním směrem

Rozhodujícími skupinami komodit jsou chemikálie, plasty a kaučuk. Chemikálie a plasty zaznamenaly významné zlepšení cen. Výrobky českého gumárenského průmyslu významně posílily svůj podíl na dovozu, ale při značném zhoršení cenových relací. Relativně příznivou pozici má Česká republika v dovozu umělých hnojiv, zejména vzhledem k příznivým cenovým relacím. Ve výrobcích kvalifikované chemie, jakými jsou farmaceutické výrobky, kosmetika a čisticí prostředky, je vývoj indikátorů konkurenčního postavení České republiky nepříznivý, neboť ceny jsou hluboko pod cenovou úrovní shodného sortimentu výrobků směřovaných mezi členskými zeměmi Unie.

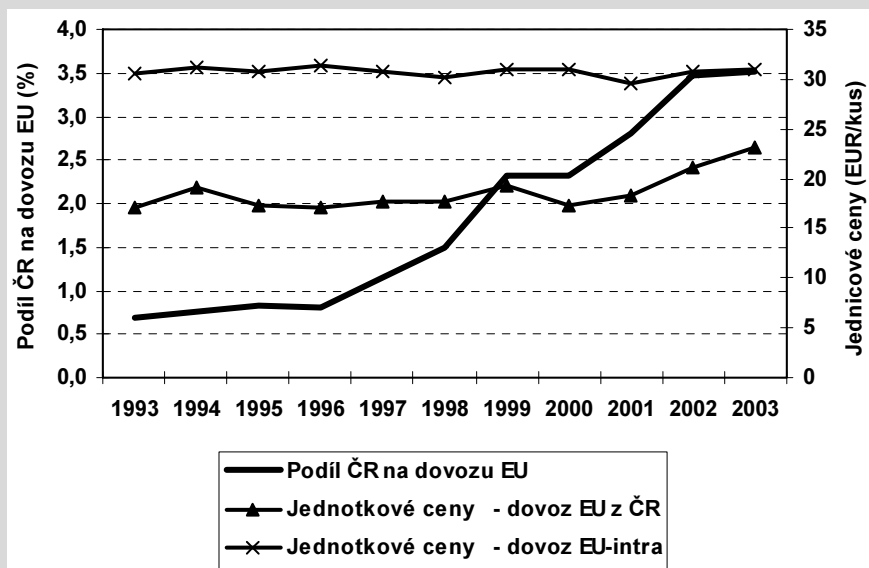
Tabulka 4-13 Dovozní ceny českých výrobků na trzích EU - výrobky chemického průmyslu

HS		Dovoz EU z ČR (mil. EUR)		Podíl ČR na dovozu EU (%)		Komparativní úroveň cen	
		1993	2003	1993	2003	1993	2003
28-40	Výrobky chemického průmyslu	499	2407	0,3	0,6	0,92	0,94
28-29	chemikálie	157	391	0,4	0,4	0,99	1,27
30	farmaceutické výrobky	6	65	0,0	0,1	1,86	0,68
31	hnojiva	29	51	1,0	1,0	1,01	1,60
32	barvy	32	76	0,4	0,5	1,04	1,17
33-34	kosmetické, čisticí prostředky	5	67	0,0	0,2	0,99	0,86
35-38	různé chemické výrobky	25	102	0,1	0,3	0,95	1,01
3901-15	plasty - primární	91	216	0,5	0,5	0,83	0,93
3916-26	výrobky z plastů	59	659	0,3	1,6	0,58	1,00
4001-05	kaučuk - primární	13	73	0,5	1,4	0,65	0,65
4006-17	výrobky z kaučuku	82	709	0,8	3,4	1,02	0,70

Jednou z nosných položek jsou pneumatiky pro osobní automobily. Česká republika se podílí na jejich dovozu 3,5 %, ale za ceny, které jsou na úrovni 75 % cen ve vzájemném obchodě členských zemí. Dosažení významného podílu na trhu bylo v posledních letech doprovázeno zlepšením nepříznivých cenových relací.

Graf 4-C Příklady vývoje cen při dovozu EU z ČR - pneumatiky pro osobní automobily

(CN 40111000)

Výrobky lehkého průmyslu se v roce 2003 podílely na celkovém dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu z České republiky 14 % (v roce 1993 byl jejich podíl téměř 31 %). Průměrné hodnoty signalizují příznivý vývoj – zvýšení podílu a dovozu z 0,8 % v roce 1993 na 1,4 % v roce 2003 a zvýšení komparativní úrovně cen z 0,98 na 1,13. Prosazují se však na západoevropských trzích s velmi rozdílnými cenovými relacemi.

Příznivé je postavení oděvů a skla, příznivou tendenci vykazují výrobky papírenského průmyslu, textilu, výrobků z kamene, cementu (jde převážně o stavební hmoty) i keramiky. Problematicky se vyvíjí postavení koženého zboží, obuvi, zejména dřeva a výrobků ze dřeva. Kožedělný a obuvnický průmysl vykazují příznivý vývoj cen, ale na bázi velmi nízkého a klesajícího podílu na dovozu. Podíl České republiky na dovozu dřeva a výrobků ze dřeva zeměmi Evropské unie vzrostl z 1,0 % v roce 1993 na 2,3 % roce 2003 při poklesu koeficientu komparativních cen z 1,63 na 0,84.

Tabulka 4-14 Dovozní ceny českých výrobků na trzích EU - výrobky lehkého průmyslu

HS	Dovoz EU z ČR (mil. EUR)		Podíl ČR na dovoze EU (%)		Komparativní úroveň cen	
	1993	2003	1993	2003	1993	2003
41-70 Výrobky lehkého průmyslu	1 297	3 971	0,8	1,4	0,98	1,13
41-43 kožené zboží	67	83	0,7	0,5	1,07	1,19
44-45 dřevo a výrobky dřeva	156	646	1,0	2,3	1,63	0,84
47-48 výrobky papírenského průmyslu	99	454	0,3	0,8	0,77	0,94
50-60 textil	182	777	0,6	1,9	0,76	0,96
61-63 oděvy	384	981	0,8	1,1	0,87	1,58
64 obuv	115	129	1,1	0,6	0,79	1,24
65-67 doplňky	16	32	1,2	1,4	1,49	1,44
69 keramika	75	217	1,5	2,7	0,95	0,94
70 sklo	158	513	2,3	3,9	1,19	1,10
informativně:						
68 výr. z kamene, cementu apod.	47	140	1,3	2,1	0,72	1,16

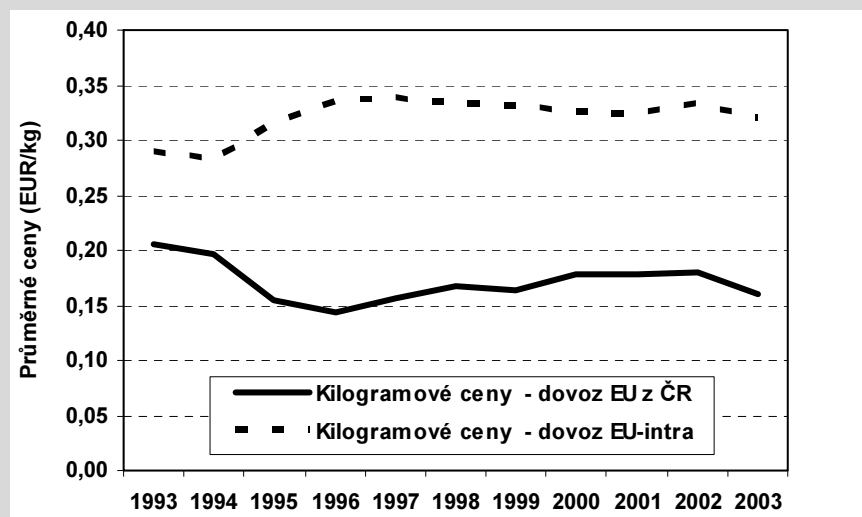
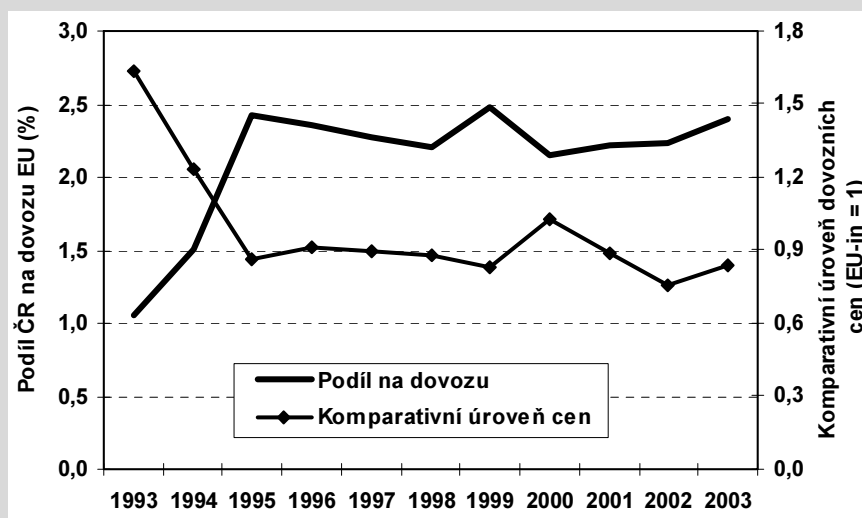
Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

V roce 1989 byly výrobky lehkého průmyslu dominantní položkou dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu zeměmi EU z ČR. Tvořily 35,8 % jeho hodnoty, jejich ceny byly na 78 % úrovně cen v obchodě mezi členskými zeměmi.

Komoditní skupina „dřevo a výrobky ze dřeva“ zahrnuje surové a palivové dřevo, řezivo, překližky, palety, sudy, dřevěné nástroje, výrobky stavebního truhlářství (nikoliv nábytek). Vývoj indikátorů konkurenčního postavení zobrazený v následujícím grafu je ovlivněn změnami ve výrobní struktuře (strukturní bázi pro výpočet indikátorů je výrobní struktura dovozu EU z ČR v daném roce). Nepříznivý obrát ve vývoji indikátorů, ke kterému došlo po roce 1994, se projevil protikladným vývojem ve zhodnocení hmoty (v kilogramových cenách) - zvýšením u výrobků směřovaných mezi členskými zeměmi a snížením u výrobků dovážených z ČR.

Graf 4-D Příklady vývoje cen při dovozu EU z ČR- dřevo a výrobky ze dřeva

(HS 44-46)

Metalurgické výrobky se na dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu z České republiky v roce 1993 podílely 31 %, v roce 2003 jejich podíl klesl na 14 %. Ve sledovaném období zaznamenaly příznivý vývoj svého postavení na trzích Evropské unie, ale docilovanými cenami jsou stále pod úrovní cen v obchodě mezi členskými zeměmi.

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Tabulka 4-15 Dovozy cen českých výrobků na trzích EU - výrobky metalurgie

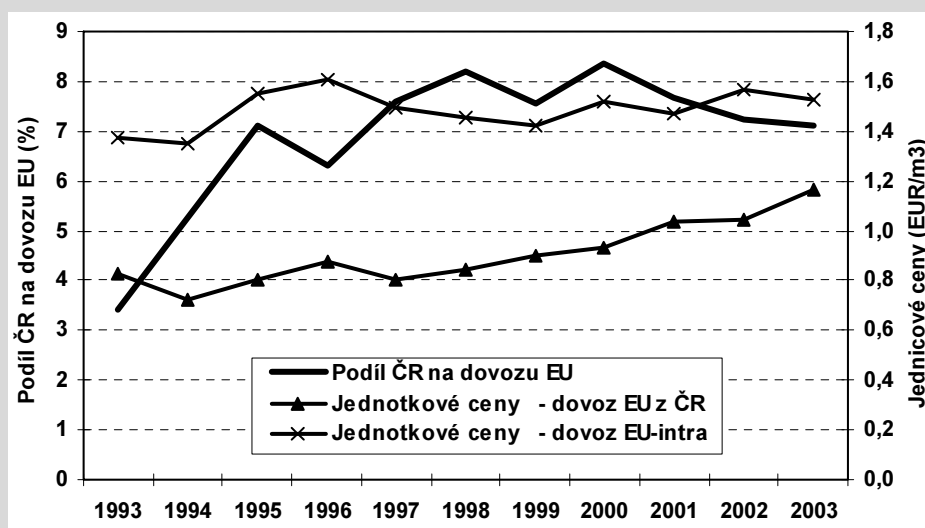
HS		Dovoz EU z ČR (mil. EUR)		Podíl ČR na dovozu EU (%)		Komparativní úroveň cen	
		1993	2003	1993	2003	1993	2003
72-81	Výrobky metalurgie	699	2 730	1,1	1,9	0,76	0,90
72	železo a ocel	265	569	1,5	1,5	0,86	0,92
7301-02	materiál pro kolejové tratě	65	296	0,8	1,6	0,74	0,76
7303-07	trubky, duté profily	44	169	1,1	2,0	0,59	0,92
7308-11	konstrukce, zásobníky	71	385	2,2	5,7	0,46	0,85
7312-16	lana, dráty, tkaniny, řetězy	17	68	1,3	2,9	0,70	0,88
7317-18	spojovací materiál	38	169	1,3	2,3	0,56	0,87
7319-26	ostatní výr. metalurgie žel. kovů	93	586	2,1	5,5	0,70	0,72
74-81	výrobky z neželezných kovů	106	488	0,4	1,0	0,99	1,20

V roce 1989 byla metalurgická produkce zastoupena v dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu z ČSR více než 19 %, ve shodném sortimentu se ČSR podílela na dovozu členských zemí 0,7 % při komparativní úrovni cen 0,78.

Relevantní ilustraci poskytují čísla charakterizující vývoj komparativního postavení konstrukcí ze železa nebo oceli české proveniencce na trzích západoevropských zemí. Jejich podíl na celkovém dovozu vzrostl ze 3,4 % v roce 1993 na 7,1 % v roce 2003, poměr docilovaných cen k úrovni cen ve vzájemném obchodě členských zemí se zlepšil (ze 60 % na 76 %), ale stále signalizuje nevýhodné komparativní postavení českého hutnictví.

Graf 4-E Příklady vývoje cen při dovozu EU z ČR - konstrukce ze železa a oceli

(HS 7308)

Hodnota **kovodělných výrobků** dovezených z České republiky se v roce 2003 oproti roku 1993 zdesateronásobila, jejich podíl na dovozu členskými zeměmi vzrostl z 0,6 % na 2,6 %, ale docilované ceny zůstávají pod úrovní cen ve vzájemném obchodě členských zemí. Jde o ruční nástroje, nožířské zboží a různé jednoduché výrobky z obecných kovů (kování, ozdobné předměty apod.).

Relativně příznivý a pro souhrnná čísla českého obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu určující je vývoj **postavení výrobků kovozpracujícího průmyslu**. Podíl těchto výrobků na dovozu z České republiky se zvýšil ze 30 % v roce 1993 na 59 % v roce 2003. Jejich dominantními skupinami jsou prostředky silniční dopravy (v roce 2003 dosáhla hodnota dovozu zeměmi Unie 4 863 mil. EUR), elektrotechnika (4 850 mil. EUR) a výrobky mechanického strojírenství (4 361 mil. EUR).

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Největší přírůstky zaznamenala informační technika (ze 47 mil. v roce 1993 vzrostla hodnota dovozu na 1 806 mil. EUR).

Výrobky mechanického strojírenství zvýšily svůj podíl na hodnotě dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu z České republiky zeměmi Unie z 8,2 % v roce 1993 na 15,5 % v roce 2003. Podíl výrobků české provenience na dovozu (shodného sortimentu) zeměmi Evropské unie vzrostl z 0,4 % v roce 1993 na 2,1 % v roce 2003. Ceny byly v roce 1993 v průměru o 3 % pod úrovní dovozních cen ve vzájemném obchodě těchto zemí, do roku 2003 se dostaly o 10 % nad tuto úroveň.

Tabulka 4-16 Dovozní ceny českých výrobků na trzích EU - výrobky mechanického strojírenství

HS		(významné skupiny výrobků)					
		Dovoz EU z ČR (mil. EUR)		Podíl ČR na dovozu EU (%)		Komparativní úroveň cen	
		1993	2003	1993	2003	1993	2003
84 ¹⁾	Výrobky mechanického strojírenství	345	4 361	0,4	2,1	0,97	1,10
8407-9,11-12	motory	14	443	0,1	0,8	0,91	1,34
8413-14	čerpadla, kompresory	16	671	0,2	3,7	0,92	1,47
8444-49	textilní stroje	13	132	0,8	7,2	0,68	0,99
8456-66	obráběcí a tvářecí stroje	59	287	1,1	2,6	x	1,21
8482-83	ložiska, převody	22	253	0,5	2,0	0,64	1,39

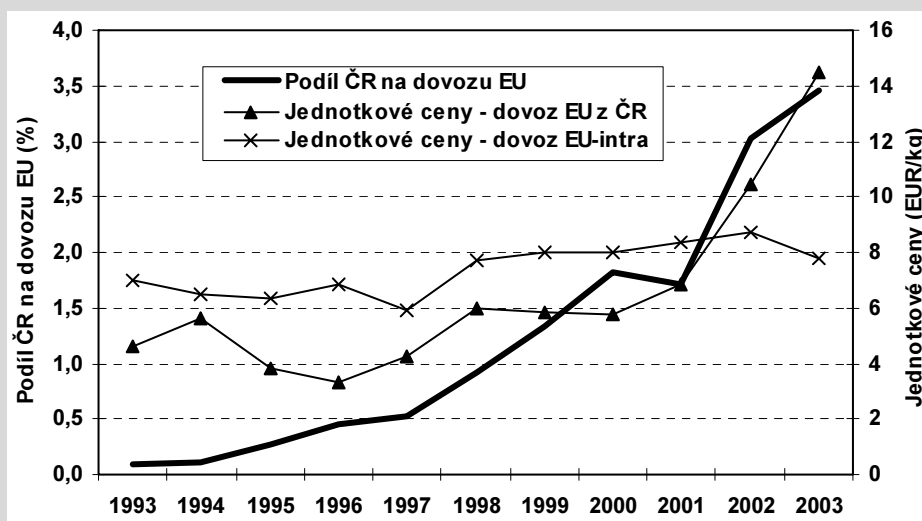
¹⁾ bez informační techniky (HS 8469-73)

V roce 1989 se výrobky mechanického strojírenství podílely na dovozu z ČSR necelými 7 %, dovoz z ČSR tvořil jen 0,2 % dovozu mechanických strojů a zařízení, ale ceny byly na úrovni cen ve vzájemném obchodě členských zemí (na bázi shodného sortimentu).

Nositeli pozitivního vývoje komparativního postavení jsou spíše části, součásti a příslušenství než finální strojírenské výrobky. Významnou úlohu přitom hrají kooperační dodávky pro automobilový průmysl.

Graf 4-F Příklady vývoje cen při dovozu EU z ČR - části pístových zážehových motorů

(CN 84099100)

Informační technika se v roce 2003 podílela na dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu z České republiky 6,4 %. Výrobky českého původu zvýšily své zastoupení v dovozu zeměmi Evropské unie ze zanedbatelné 0,1 % v roce 1993 na 1,5 % v roce 2003. Jednotkové ceny v této skupině nelze s přijatelným rizikem definovat.

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Výrobky elektrotechniky se podílely v roce 1993 na celkovém dovozu z České republiky 8,6 %, do roku 2003 se jejich podíl zvýšil na 17,2 %. Elektrotechnika české provenience zvýšila svůj podíl na dovozu Evropské unie v této komoditní skupině z 0,4 % v roce 1993 na 2,0 % v roce 2003 a své ceny z 86 % úrovně dovozních cen ve vzájemném obchodě zemí Evropské unie na 141 %. Rozhodujícím způsobem tak ovlivnily souhrnnou charakteristiku konkurenčního postavení České republiky na trzích Evropské unie.

Představiteli tendencí vývoje konkurenčního postavení v této komoditní skupině jsou silnoproudé elektromotory, ještě příznivější vývoj zaznamenala elektrotechnika pro automobilový průmysl, zařízení telekomunikací a radiokomunikací (skupina zahrnující přístroje pro drátovou a bezdrátovou telefonii, přístroje a média pro reprodukci zvuku a obrazu, přístroje pro rozhlasové a televizní vysílání a příjem, radary včetně částí a příslušenství), kabely a vodiče.

Tabulka 4-17 Dovozní ceny českých výrobků na trzích EU - výrobky elektrotechniky

(významné skupiny výrobků)

HS		Dovoz EU z ČR (mil. EUR)		Podíl ČR na dovozu EU (%)		Komparativní úroveň cen	
		1993	2003	1993	2003	1993	2003
85	Výrobky elektrotechniky	363	4 850	0,4	2,0	0,86	1,41
8501-05	motory, generátory, transformátory	89	689	1,2	3,5	0,73	1,50
8506-07,48	baterie, akumulátory	10	135	0,3	2,2	1,31	1,96
8511-12	elektrotechnika pro automobily	4	431	0,2	6,6	0,73	0,94
8517-29	zař. telekomunikací, radiokomunikací	29	1 311	0,1	1,3	0,76	1,94
8532-38	kondenzátory, rezistory, vypínače	102	1 099	0,8	4,0	1,08	1,14
8544	kabely, dráty	56	676	1,3	5,3	0,76	1,17

V roce 1989 se elektrotechnické výrobky podílely na dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu zeměmi EU z ČSR jen 3,2 %, na dovozu shodného sortimentu výrobků jen 0,1 % a koeficient komparativních cen byl 0,74.

Stejně dominantní komoditní skupinou jsou **výrobky automobilového průmyslu**. Na dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu Evropské unie z České republiky se v roce 2003 podílely 17,3 % (v roce 2003 jen 9,4 %). Česká republika dosahuje 1,8 % dovozu Evropskou unií a v průměru 98 % úrovně cen ve vzájemném obchodě členských zemí unie.

V porovnání s osobními automobily jsou srovnatelným artiklem co do hodnoty dovozu, ale přitom s daleko lepšími parametry konkurenční schopnosti části a příslušenství.

Tabulka 4-18 Dovozní ceny českých výrobků na trzích EU - prostředky silniční dopravy

(významné skupiny výrobků)

HS		Dovoz EU z ČR (mil. EUR)		Podíl ČR na dovozu EU (%)		Komparativní úroveň cen	
		1993	2003	1993	2003	1993	2003
87	Prostředky silniční dopravy	398	4 863	0,4	1,8	0,75	0,97
8703	osobní automobily	228	2 248	0,4	1,4	0,67	0,80
8706-08	části a příslušenství motorových vozidel	61	2 346	0,3	3,3	0,81	1,15

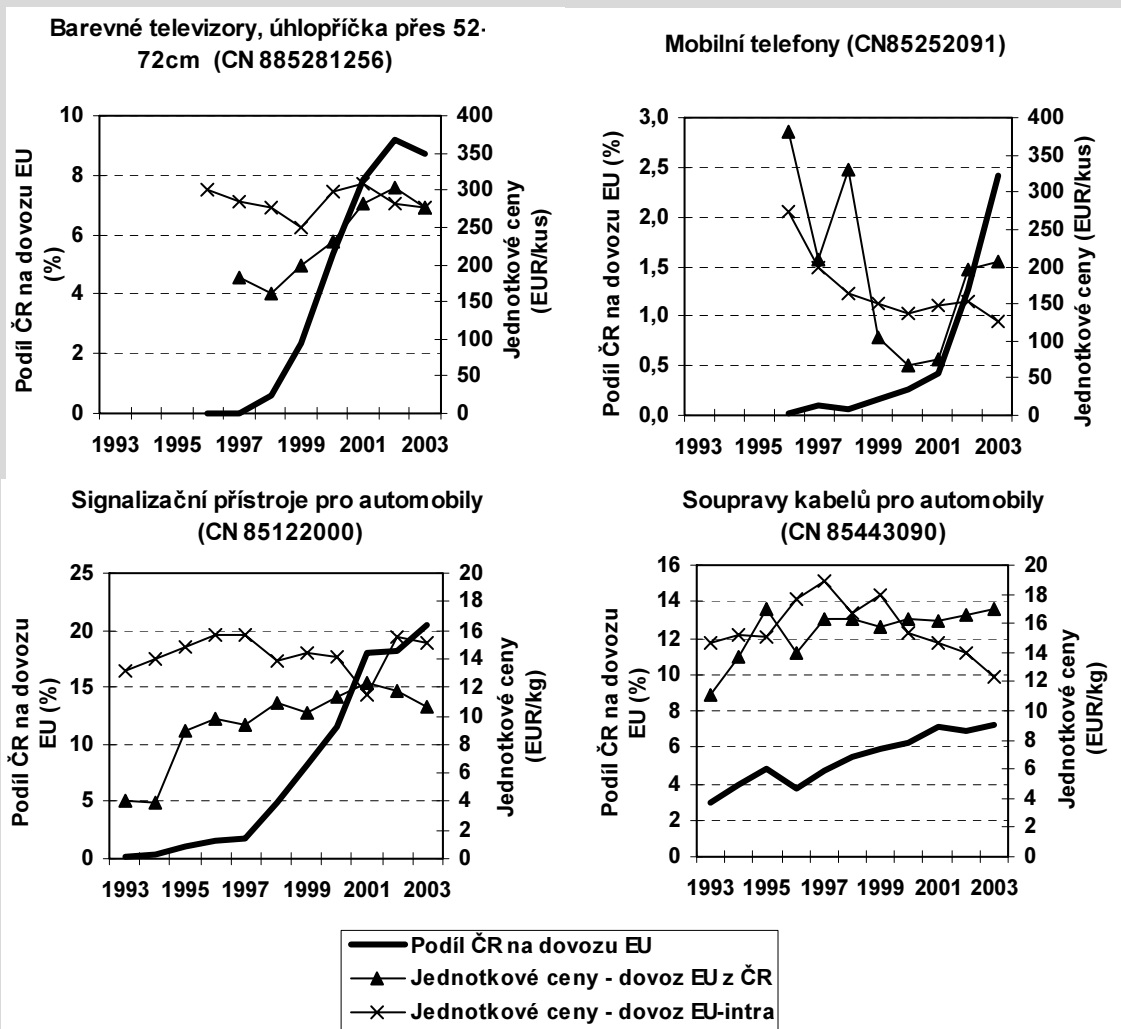
V roce 1989 se prostředky silniční dopravy podílely na celkovém dovozu výrobků zpracovatelského průmyslu z ČSR jen 7,5 %, tvořily 0,2 % realizované dovozní poptávky a koeficient komparativní cenové úrovně dosahoval jen 0,52.

Na prvních čtyřech místech mezi výrobky elektrotechniky (v kombinované nomenklatuře CN-8) řazených podle hodnoty dovozu z ČR v roce 2003 jsou výrobky uvedené v následujícím grafu. Mobilní telefony byly dovezeny v hodnotě 514 mil. EUR za ceny, které o 64 % převýšily úroveň cen ve vzájemném obchodě členských zemí. Na druhém místě jsou signalizační přístroje pro motorová vozidla dovezené v hodnotě 378 mil. EUR, ale za ceny 12 % pod průměrem cen ve vzájemném

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

obchodě členských zemí. Následují soupravy kabelů pro motorová vozidla s cenami o 10 % vyššími než ve vzájemném obchodě EU. Barevné televizory s úhlopříčkou 52-72 cm byly dovezeny za 233 mil. EUR za ceny shodné s cenami ve vzájemném obchodě.

Graf 4-G Příklady vývoje cen při dovozu EU z ČR- vybrané výrobky elektrotechniky

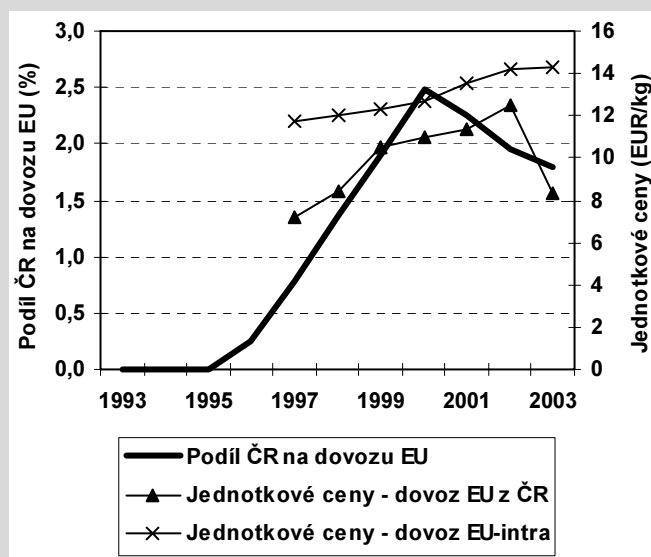

Životopis jednotlivých značek automobilů má specifické rysy. Významnou položkou mezi dovozem výrobků automobilového průmyslu z ČR jsou osobní automobily s dieselovým motorem, obsah válců 1500-2500 cm³. Podle statistik členských zemí EU překročil v roce 2001 jejich dovoz z České republiky 90 tis. vozů v hodnotě 1026 mil. EUR. V roce 2003 bylo dovezeno 108 tis. vozů v hodnotě necelých 900 mil. EUR. Průměrná cena vozu vzrostla ze 7 200 ECU v roce 1997 na 12 500 EUR v roce 2002, v roce 2003 klesla na 8 300 EUR.

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Graf 4-H Příklady vývoje cen při dovozu EU z ČR - osobní automobily s dieselovým motorem, obsah válců 1500-2500 cm³

(CN 87033219)

Z ostatních výrobků zpracovatelského průmyslu se prosazuje na trzích Evropské unie s příznivými parametry konkurenční schopnosti především nábytek.

Tabulka 4-19 Dovošní ceny českých výrobků na trzích EU – ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu

HS		Dovoz EU z ČR (mil. EUR)		Podíl ČR na dovozu EU (%)		Komparativní úroveň cen	
		1993	2003	1993	2003	1993	2003
94-96	Ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	316	1 518	1,2	2,6	0,72	1,16
9401-04	nábytek	162	1 039	1,4	3,5	0,76	1,32
9405	svítidla	14	73	0,6	1,3	0,63	0,89
9406	montované stavby	73	102	12,2	9,1	0,55	0,65
95	hračky	39	228	0,4	1,2	0,74	0,89
96	ostatní výrobky	28	76	1,0	1,6	0,82	0,62

1.3. Ceny při vývozu zemí Evropské unie do České republiky

Zatímco komparativní úroveň dovozních cen (FOB) v obchodě zemí Evropské unie s Českou republikou výrazně vzrostla, komparativní jednotkové ceny při vývozu (CIF) do České republiky zaznamenaly pokles. Nicméně v roce 2003 byly ještě o 22 % nad úrovní shodného sortimentu ve vzájemném obchodě členských zemí (v roce 1993 byly vyšší o 36 %).

Tabulka 4-20 Ceny výrobků zpracovatelského průmyslu při vývozu EU do ČR

	Vývoz EU z ČR (mil. EUR)		Komparativní úroveň jednotkových cen ¹⁾		Komparativní úroveň kilogramových cen ¹⁾	
	1993	2003	1993	2003	1993	2003
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	5 450	27 494	1,36	1,22	1,24	1,15
výrobky potravinářského průmyslu	206	736	1,00	0,99	0,99	0,95
výrobky chemického průmyslu	783	4 556	1,37	1,13	1,36	1,14
výrobky lehkého průmyslu	791	3 550	1,22	1,30	1,14	1,26
výrobky metalurgie	379	2 519	1,37	1,22	1,36	1,20

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

	Vývoz EU z ČR (mil. EUR)		Komparativní úroveň jednotkových cen ¹⁾		Komparativní úroveň kilogramových cen ¹⁾	
	1993	2003	1993	2003	1993	2003
kovodělné výrobky	96	577	1,58	1,17	1,30	1,14
výrobky kovozpracujícího průmyslu	3 003	14 971	1,43	1,24	1,25	1,14
výrobky mechanického strojírenství	1 261	4 514	1,56	1,10	1,29	1,02
informační technika	234	1 094	x	x	x	x
elektrotechnika	714	4 514	1,51	1,51	1,47	1,29
prostředky silniční dopravy	518	3 705	1,22	1,08	1,02	1,07
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	193	584	1,03	0,94	1,03	0,96

¹⁾ vývozní ceny ve vzájemném obchodě členských zemí EU = 1

Podle čísel vykazovaných statistikou Evropské unie se zvýšily jednotkové ceny výrobků zpracovatelského průmyslu dovezených z České republiky v roce 2003 oproti roku 1993 o 86 procent, ceny výrobků vyvezených zeměmi Evropské unie do České republiky vzrostly jen o 21 procent (na bázi struktury obchodu v roce 2003).

Cenové deformace byly za minulého režimu na straně vývozu zemí Unie do Československa ještě větší než na straně dovozu. Byly významně zmírněny již v prvních letech transformace (před rozpadem federace). Příčinou těchto deformací nemohou být jen rozdíly kvality výrobků ale především systémové problémy.

Tabulka 4-21 Vývoj komparativních cen v obchodě EU s ČSR, ČR 1989 – 2003 (na bázi kilogramových cen)

	1989	1992	1993	2003
Výrobky zpracovatelského průmyslu				
dovoz EU	0,70	0,68	0,78	1,01
vývoz EU	1,80	1,28	1,24	1,15
výrobky kovozpracujícího průmyslu				
dovoz EU	0,52	0,63	0,67	1,03
vývoz EU	2,01	1,30	1,25	1,14

I na straně vývozních cen jsou cenové relace v rámci komoditních skupin rozdílné:

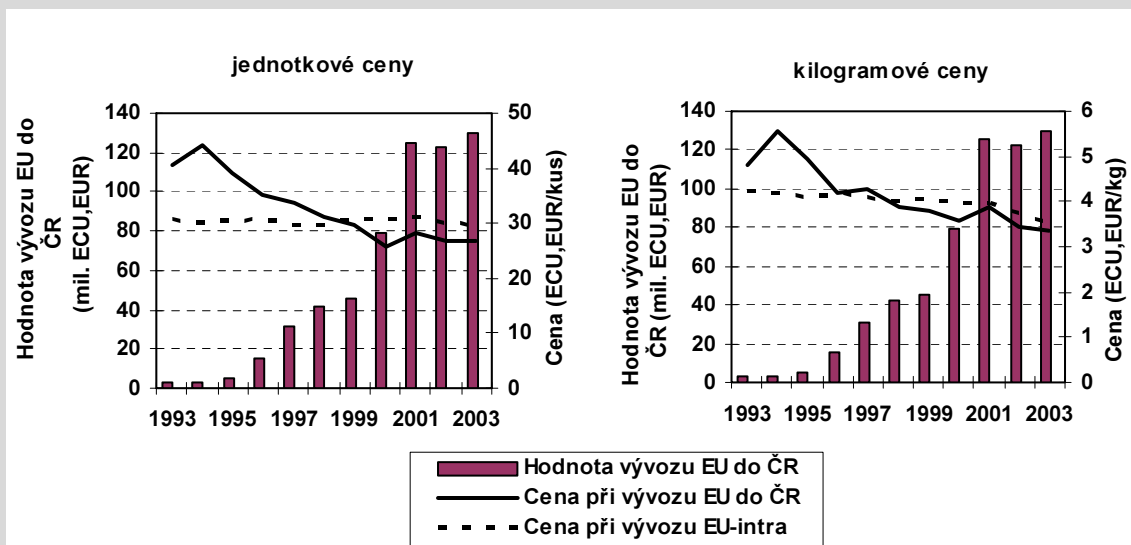
Výrobky potravinářského průmyslu jsou zastoupeny ve vývozu zemí Evropské unie do České republiky větší měrou než v dovozu, nicméně ani na straně vývozu nepředstavují významnou komoditní skupinu. V cenách výrobků vyvážených do České republiky nejsou oproti úrovni vývozních cen v obchodě mezi členskými zeměmi významné rozdíly. V širokém sortimentu tohoto vývozu se nepodařilo najít vhodný produkt pro výstižnou charakteristiku vývoje cen.

Výrobky chemického průmyslu se na vývozu Evropské unie do České republiky podílely v roce 2003 daleko více než na dovozu z České republiky. Oproti roku 1993, kdy byly v tehdejším sortimentu o 37 % nad úrovní cen ve vzájemném obchodě členských zemí, byly v roce 2003 zhruba o 13 % nad úrovní cen shodného sortimentu vývozu v rámci vzájemného obchodu členských zemí.

Mezi třemi nejvýznamnějšími položkami vývozu chemických komodit do České republiky (vedle nehomogenních položek „ostatní léky upravené pro drobný prodej – CN 30049019 a ostatních výrobky z plastů – CN 39269099) jsou pneumatiky pro osobní automobily. Jejich jednotková cena se snížila ze 40,7 ECU v roce 1993 na 26,7 EUR v roce 2003 (cena ve vzájemném obchodě zaznamenala jen pokles ze 30,8 na 29,7). Podobný vývoj zaznamenaly kilogramové ceny. Ceny v obchodě s ČR se dostaly pod úroveň cen ve vzájemném obchodě zemí EU(15).

Graf 4-I Příklady vývoje cen při vývozu EU do ČR- pneumatiky pro osobní automobily

(CN 40111000)

Ceny **výrobků lehkého průmyslu vyvážených do České republiky** byly v roce 1993 v průměru o 22 % vyšší než vývozní ceny stejného výrobního sortimentu při vzájemném obchodě členských zemí; v roce 2003 byly vyšší o 30 %. Na podobné diskrepance ukazují i kilogramové ceny.

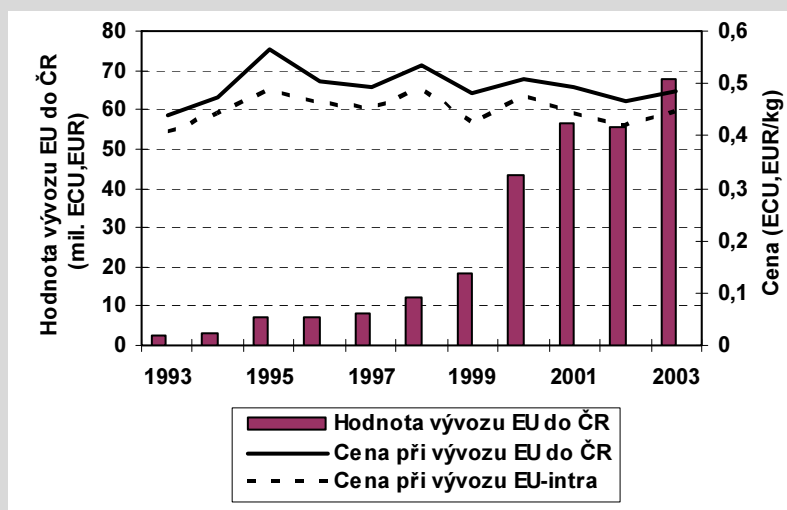
Vývoz výrobků lehkého průmyslu do ČR je založen na velkém množství drobných položek. Položky jejichž vývoz nedosahuje hodnoty 10 mil. EUR byly v roce 2003 v průměru o 56 % vyšší než ve vzájemném obchodě zemí EU(15), položky jejichž vývoz převýšil 10 mil. EUR byly komparativní ceny v průměru o 6 % nižší než ve vzájemném obchodě.

Kilogramové ceny **výrobků metalurgického průmyslu vyvážených do České republiky** byly v roce 2003 o 20 % vyšší než ve vzájemném obchodě zemí Evropské unie (naproti tomu dovozní ceny zůstávají o 10 % pod hladinou těchto cen). Vzhledem k tomu, že jde o produkty problémového odvětví, je patrně oprávněné podezření, že ceny jsou spíše produktem politické regulace (vládních dotací) než vztahu nabídky a poptávky.

Klasifikace výrobků metalurgické produkce je velmi podrobná, největší položkou jsou pozinkované plechy širší než 600 mm, jejichž vývoz zeměmi EU do ČR dosáhl v roce 2003 hodnoty 67,7 mil. EUR. Jejich cena při vývozu do ČR byla 0,48, vývozní cena při vzájemném obchodě členských zemí 0,45 EUR/kg. Oproti roku 1993 vzrostla o 11 %, ve vzájemném obchodě o 9 %.

Graf 4-J Příklady vývoje cen při vývozu EU do ČR- válcované plechy pozinkované, šíře přes 600 mm

(CN 72104910)

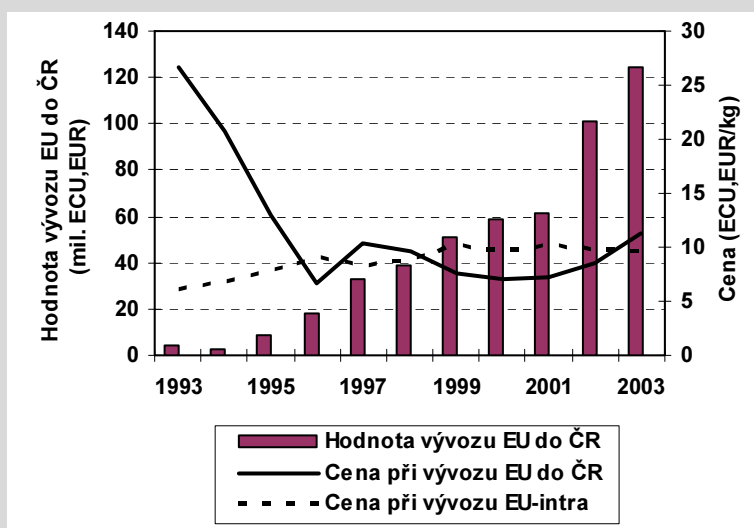
Komparativní úroveň cen výrobků mechanického strojírenství v obchodě zemí Evropské unie s Českou republikou se vyvíjela velmi příznivě – v roce 1993 byly o 29 % vyšší než vývozní ceny v rámci vzájemného obchodu zemí Unie (na bázi shodného sortimentu), do roku 2003 se rozdíl snížil na 2 %.

Největší položkou v sortimentu vývozu výrobků mechanického strojírenství do ČR jsou části zážehových motorů s vnitřním spalováním. Hodnota jejich vývozu prudce v posledních letech rostla a v roce 2003 dosáhla 125 mil. EUR. Od roku 1996, kdy se tato položka stala významnější součástí vývozu do ČR, vzrostla cena ze 6,7 ECU na 8,5 EUR/kg, ve vzájemném obchodě z 9,1 ECU na 9,9 EUR/kg (při značných výkyvech).

Tento příklad připomíná, že úloha automobilového průmyslu není určována jen kapitolou CN 87 – silniční dopravní prostředky. Podstatná část produkce bezprostředně spojených se silničními dopravními prostředky je evidována v jiných kapitolách, zejména v kapitole 84 – výrobky mechanického strojírenství, a v kapitole 85 – výrobky elektrotechniky.

Graf 4-K Příklady vývoje cen při vývozu EU do ČR- části zážehových motorů s vnitřním spalováním

(CN 84099110)

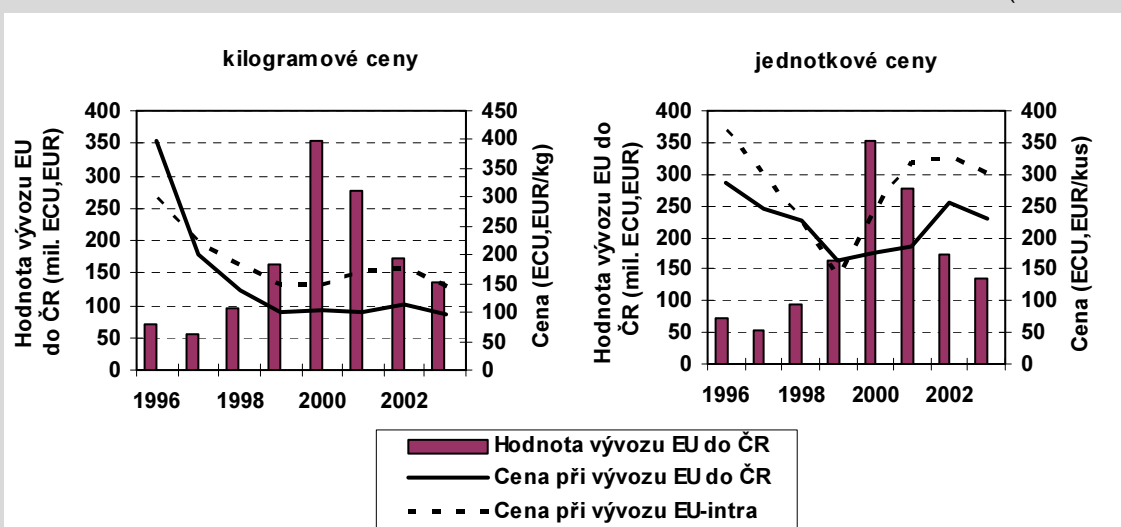

Komparativní úroveň vývozních cen výrobků elektrotechniky v obchodě zemí Evropské unie s Českou republikou se také vyvíjela příznivě. V daném sortimentu byla však stále ještě v roce 2003 o 29 % vyšší než by odpovídalo kilogramovým cenám ve vzájemném obchodě členských zemí (v roce 1993 byla vyšší o 47 %).

Specifickým příkladem vývozu zemí Evropské unie do České republiky jsou mobilní telefony. V roce 2003 klesl jejich vývoz do ČR na 137 mil. EUR (ze 354 mil. v roce 2000) jejich ceny klesly z 399 ECU v roce 1996 na 97 EUR za kus v roce 2003, zatímco ve vzájemném obchodě členských zemí byl pokles menší - z 299 ECU na 145 EUR. Vlivem poklesu specifické váhy mobilů byl vývoj kilogramových cen zcela odlišný a svědčí o daleko větším poklesu specifické váhy přístrojů vyvážených do ČR.

Graf 4-L Příklady vývoje cen při vývozu EU do ČR- mobilní telefony

(CN 85252091)

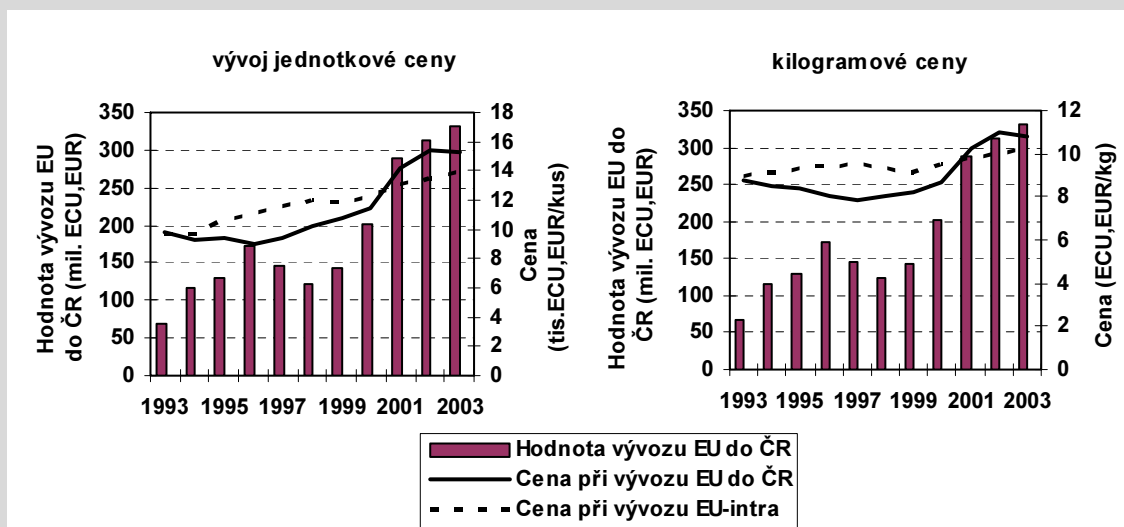
Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Vývozní ceny výrobků automobilového průmyslu byly v obchodě zemí Evropské unie s Českou republikou v roce 2003 o 7 % vyšší než ve vzájemném obchodě členských zemí.

Ilustrace zobrazuje vývoj cen dvou nejvýznamnějších položek. Ceny automobilů s dieselovým motorem (bez ojetých vozů a karavanů) vyvážené zeměmi Evropské unie do České republiky se od roku 1994 (kdy jejich vývoz překročil hodnotu 100 mil. ECU) zvýšily v průměru o 63 %, zatímco ve vzájemném obchodě mezi zeměmi Evropské unie vzrostly jen o 43 %. Na počátku byly vývozní ceny v obchodě s Českou republikou o 4 % nižší než ve vzájemném obchodě, v roce 2003 byly o 10 % vyšší.

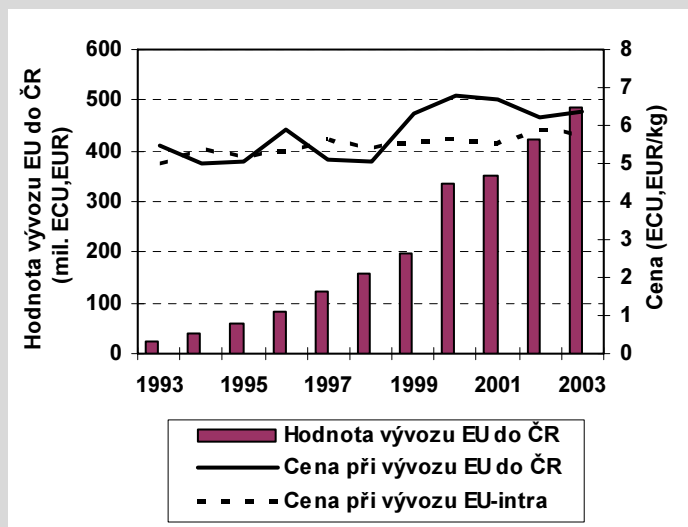
Části automobilů (části, součásti a příslušenství, bez nárazníků a ostatních částí karosérií, bezpečnostních pásů, brzd, rychlostních skříní, náprav, kol, tlumičů pérování, chladičů, spojek, volantů, airbagů) představovaly v roce 2003 největší položku sortimentu výrobků automobilového průmyslu vyvážených do ČR. Jejich průměrné kilogramové ceny vzrostly oproti roku 1997 (kdy hodnota vývozu do České republiky překročila 100 mil. ECU) o 25 %, zatímco ve vzájemném obchodě vzrostly jen o 3 %. V roce 1997 byly ceny v obchodě s Českou republikou oproti cenám ve vzájemném obchodě členských zemí o 9 % nižší, v roce 2003 je převyšovaly o 10 %.

Graf 4-M Příklady vývoje cen při vývozu EU do ČR - osobní vozidla s pístovým vznětovým motorem, obsahem válců 1500-2500 cm³

Graf 4-N Příklady vývoje cen při vývozu EU do ČR - části motorových vozidel

(ostatní - CN 87089998)

1.4. Porovnání cen v obousměrném obchodě se zeměmi Evropské unie

Obousměrný obchod – směna zboží v rámci téhož sortimentu - převažuje ve většině komoditních skupin obchodu s výrobky zpracovatelského průmyslu, je dynamičtější než obchod jednosměrný, založený na výrobkové specializaci zemí. V zemích Evropské unie jde o obecný jev.

Indikátorem pro vymezení obousměrného obchodu je Grubel-Lloydův koeficient, založený na poměru mezi saldem a obratem obchodu (Grubel, Lloyd, 1975):

$$GLI_i = 1 - [X_i - M_i] : (X_i + M_i)$$

kde je X_i hodnota vývozu, M_i hodnota dovozu výrobku (položky) i . Vyšší hodnota koeficientu signalizuje vyšší podíl obousměrného obchodu; dosahuje-li koeficient hodnoty 0, jde o výhradně jednosměrný obchod, hodnota 1 odpovídá situaci, kdy je hodnota vývozu rovna hodnotě dovozu.

Jako hranice vymezující obousměrný obchod je v základní verzi zvolena hodnota GLI 0,18 (odpovídající předpokladu, že jedna strana bilance obchodu s daným výrobkem - třeba vývozu - dosahuje minimálně 10 % hodnoty druhé strany – dovozu).

Podíl obousměrného obchodu se zvýšil v roce 2003 oproti roku 1993 na straně vývozu zemí Evropské unie do České republiky z necelých 43 % na více než 68 %, na straně jejich dovozu dokonce z 55 % téměř na 82 %.

V průměru byly v roce 2003 ceny zemí Evropské unie při vývozu do České republiky v rámci obousměrného obchodu o 49 % vyšší než při dovozu. Ve vzájemném obchodě členských zemí byly vyšší jen o 15 %, což může být způsobeno rozdílem mezi cenou FOB na straně vývozu a cenou CIF na straně dovozu. Strukturní bází výpočtu těchto relací je obrat obchodu s Českou republikou. Není tím však vyloučen vliv rozdílné struktury vývozu a dovozu. Podle koeficientů komparativních cen jsou v rámci obousměrného obchodu vývozní ceny v obchodě s Českou republikou o 17 %, dovozní o 5 % vyšší než při vzájemném obchodu členských zemí. S významnější diskrepancí se setkáváme v sortimentu výrobků chemického, metalurgického a kovodělného průmyslu, relativně příznivá je relace v obchodu s výrobky lehkého průmyslu, mechanického strojírenství a „ostatních výrobků zpracovatelského průmyslu“. **Porovnání s výchozím stavem v roce 1993 nasvědčuje tomu, že právě v oblasti obousměrné směny dochází ke konsolidaci cenových relací.**

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Tabulka 4-22 Porovnání cen v obousměrném obchodě s výrobky zpracovatelského průmyslu EU s ČR

	Podíl obousměrného obchodu (%)		Poměr vývozních cen k dovozním (%)		Koeficienty komparativních cen		Struktura obousměrného obchodu (%)	
	vývoz	dovoz	EU:ČR	EU-in	vývoz	dovoz	vývoz	dovoz
1993								
Výrobky zpracovatelského průmyslu	42,6	55,1	2,49	1,22	1,30	0,83	100,0	100,0
výrobky potravinářského průmyslu	7,1	13,3	1,10	0,97	1,01	1,82	0,6	0,4
výrobky chemického průmyslu	28,9	45,9	2,21	1,10	1,31	0,93	9,8	9,9
výrobky lehkého průmyslu	58,1	52,1	1,72	1,12	1,17	0,86	19,8	29,1
výrobky metalurgie	61,2	44,0	2,52	1,31	1,44	0,74	10,0	13,2
kovodělné výrobky	82,1	84,2	2,74	1,26	1,60	0,98	3,4	1,9
výrobky kovozpracujícího průmyslu	39,0	65,6	3,07	1,26	1,34	0,81	50,5	36,2
výrobky mechanického strojírenství	39,2	84,4	4,02	1,35	1,45	0,79	21,3	12,5
informační technika	35,0	89,6	3,26	1,06	0,49	0,43	3,5	1,8
elektrotechnika	48,9	86,9	x	x	x	x	15,0	13,6
prostředky silniční dopravy	29,9	33,3	2,47	1,26	1,41	0,85	6,7	5,7
ostatní výr. zpracovatelského průmyslu	71,2	68,2	2,22	1,38	1,03	0,75	5,9	9,3
2003								
Výrobky zpracovatelského průmyslu	68,2	81,8	1,49	1,15	1,17	1,05	100,0	100,0
výrobky potravinářského průmyslu	23,6	50,0	0,98	1,07	0,89	1,05	0,9	0,7
výrobky chemického průmyslu	47,5	77,3	1,61	1,05	1,21	0,89	11,5	8,1
výrobky lehkého průmyslu	71,7	72,6	1,43	1,15	1,32	1,20	13,6	12,5
výrobky metalurgie	60,9	68,0	1,48	1,11	1,26	0,91	8,2	8,1
kovodělné výrobky	90,0	94,5	1,54	1,05	1,12	0,82	2,8	2,2
výrobky kovozpracujícího průmyslu	75,3	85,8	1,52	1,19	1,14	1,05	60,1	62,2
výrobky mechanického strojírenství	79,2	91,4	1,58	1,31	1,04	1,15	19,1	17,3
informační technika	76,1	59,8	x	x	x	x	4,4	4,7
elektrotechnika	76,9	80,8	1,46	1,28	1,22	1,19	18,4	17,0
prostředky silniční dopravy	68,4	97,8	1,26	0,99	1,11	0,96	13,5	20,7
ostatní výr. zpracovatelského průmyslu	94,9	95,0	1,17	1,05	0,93	1,17	3,0	6,3

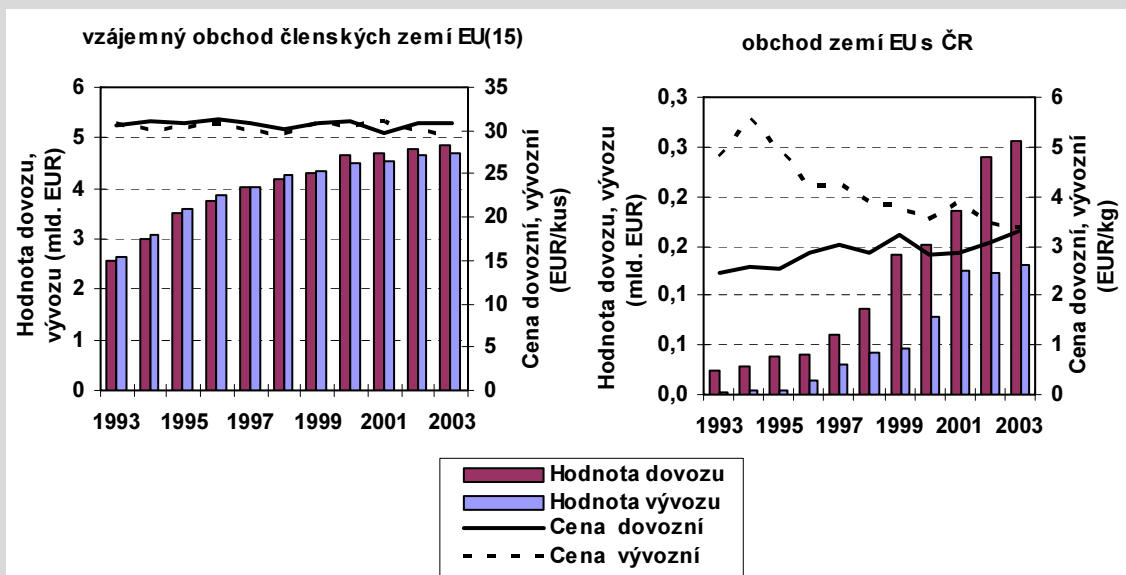
Konsolidaci cenových relací v obchodě mezi zeměmi Evropské unie a Českou republikou dokládá také vývoj koeficientů komparativních cen (relace mezi cenami dosahovanými v obchodě zemí Evropské unie s Českou republikou a cenami ve vzájemném obchodě členských zemí). Zatímco v roce 1993 byly ceny při vývozu členských zemí do České republiky o 30 % vyšší a při dovozu o 17 % nižší, do roku 2003 se tato diskrepance snížila na +17 % ku +5 %. Strukturální bázi je přitom výrobová struktura českého dovozu resp. vývozu v daném roce. Touto metodou zjišťujeme přetrvávající významné cenové diskrepance v obchodě s výrobky chemického, metalurgického průmyslu a příznivý obrát v cenových relacích při obousměrném obchodě s výrobky mechanického strojírenství a „ostatními výrobky zpracovatelského průmyslu“ (jde převážně o nábytek).

Konsolidaci cenových relací ilustrují významné příklady obousměrného obchodu:

Obchod s pneumatikami: Ve vzájemném obchodě se vývozní i dovozní jednotkové ceny pohybovaly kolem 30 ECU resp. EUR za kus. Při rostoucím dovozu z České republiky se průměrná cena zvýšila ze 17 ECU v roce 1993 na 23 EUR v roce 2003, naproti tomu vývozní cena klesla ze 41 ECU na 27 EUR.

Graf 4-O Příklady vývoje cen v obousměrném obchodě - pneumatiky pro osobní automobily

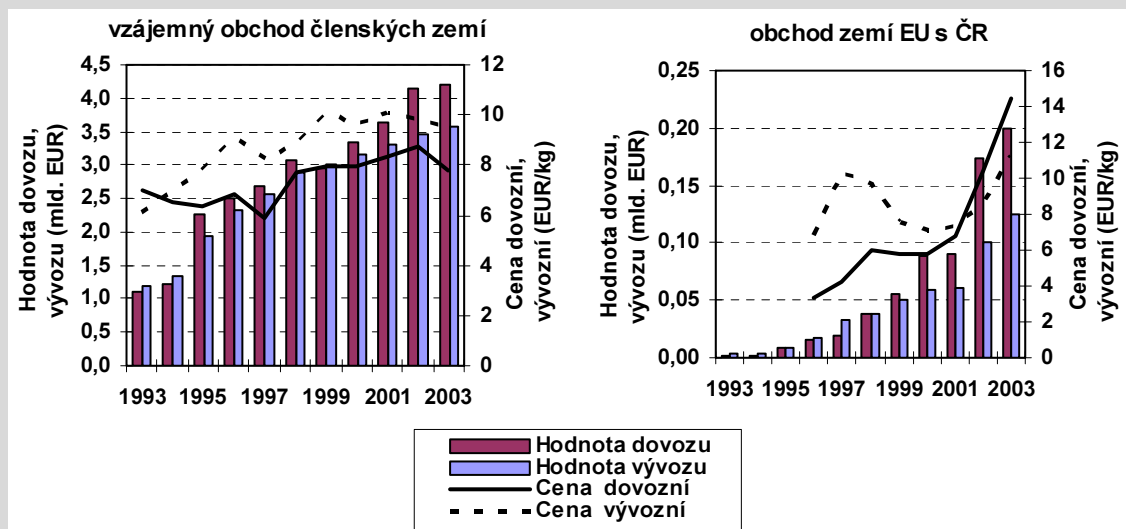
(CN 40111000)

Obchod s částmi a součástmi motorů: Ve vzájemném obchodě zemí EU se (kilogramové) dovozní ceny pohybovaly v posledních letech kolem 8, vývozní kolem 10 EUR/kg. Dovoz z ČR dosáhl významnější hodnoty v roce 1996 při průměrné ceně 3,3 ECU/kg, při vývozu docilovaly ceny téměř 7 ECU/kg. S růstem vzájemné výměny částí těchto motorů rostly dovozní ceny podstatně rychleji než ceny vývozní a v roce 2003 dosáhly v průměru 14,5 resp. 11,2 EUR/kg.

Graf 4-P Příklady vývoje cen v obousměrném obchodě - části a součásti motorů zážehových s vnitřním spalováním

(CN 84099100)

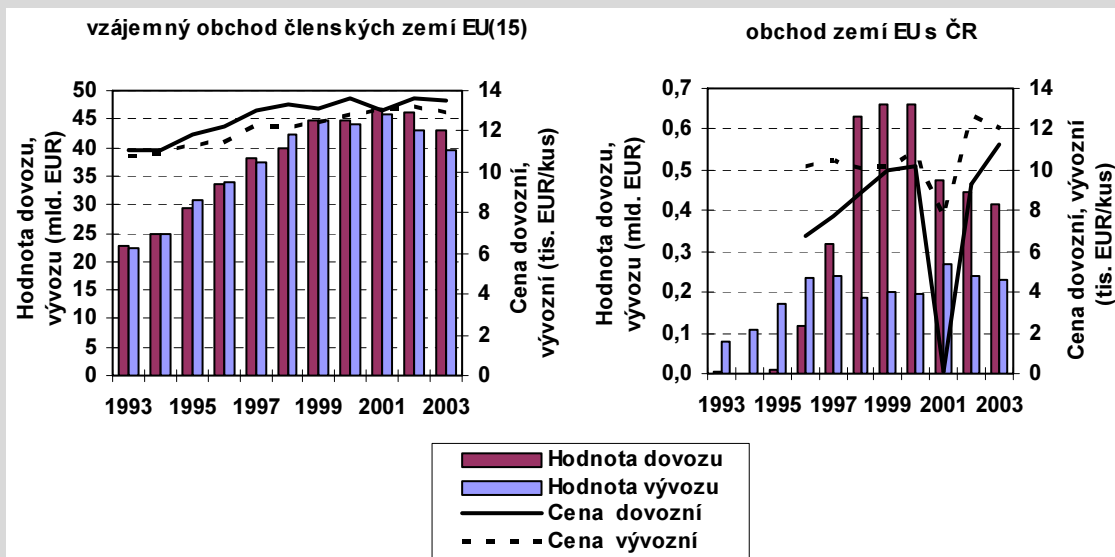
Obchod s osobními automobily s benzínovým motorem a obsahem válců 1500-3000 cm³: Ve vzájemném obchodě zemí EU se dovozní ceny postupně zvýšily z necelých 12 tis. ECU za vůz v roce 1993 na 13,5 tis. EUR, zatímco vývozní se z necelých 11 tis. zvýšily na 12,9 tis. Dovoz těchto vozů z ČR dosáhl významnější hodnoty v roce 1996 s cenou necelých 6,8 tis. ECU; do roku 2003 dosáhla

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

téměř 11,3 tis., zatímco při vývozu zemí EU do ČR ve stejném období z 10,2 tis. na 12,1 tis. EUR. Údaje o počtu vozů dovezených z ČR v roce 2001 jsou evidentně chybné.

Graf 4-Q Příklady vývoje cen v obousměrném obchodě - osobní automobily, motor vratný zážehový, obsah 1500-3000 cm³

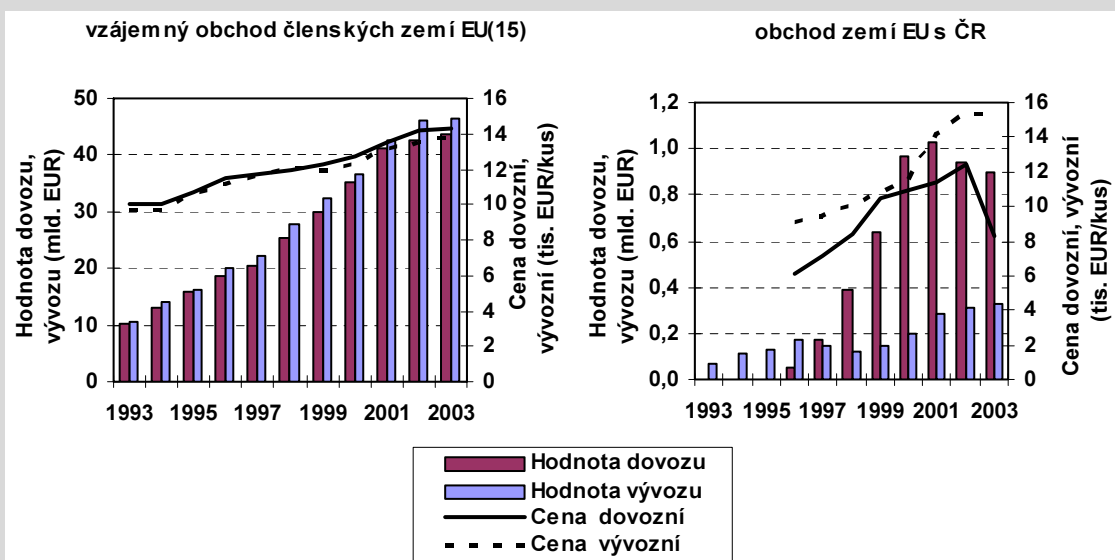
(nová) - CN 87032319

Obchod s osobními automobily s dieselovým motorem a obsahem válců 1500-2500 cm³: Ve vzájemném obchodě zemí EU se jednotkové ceny od roku 1996, kdy začal být obchod s ČR významný, v případě dovozu zvýšily z 11,5 tis. do roku 2003 na 14,3 tis., vývozní ceny vzrostly z 11,2 na 13,9 tis. EUR za kus. V obchodě s ČR se ve stejném období zvýšily dovozní ceny za 6,05 na 8,3 tis. za vůz (v roce 2002 však dosáhly 12,5 tis.), vývozní ceny vzrostly z 9,0 na 15,2 tis. EUR za kus.

Graf 4-R Příklady vývoje cen v obousměrném obchodě: osobní vozidla, motor pístový vznětový, obsah 1500-2500 cm³

(nová) - CN 87033219

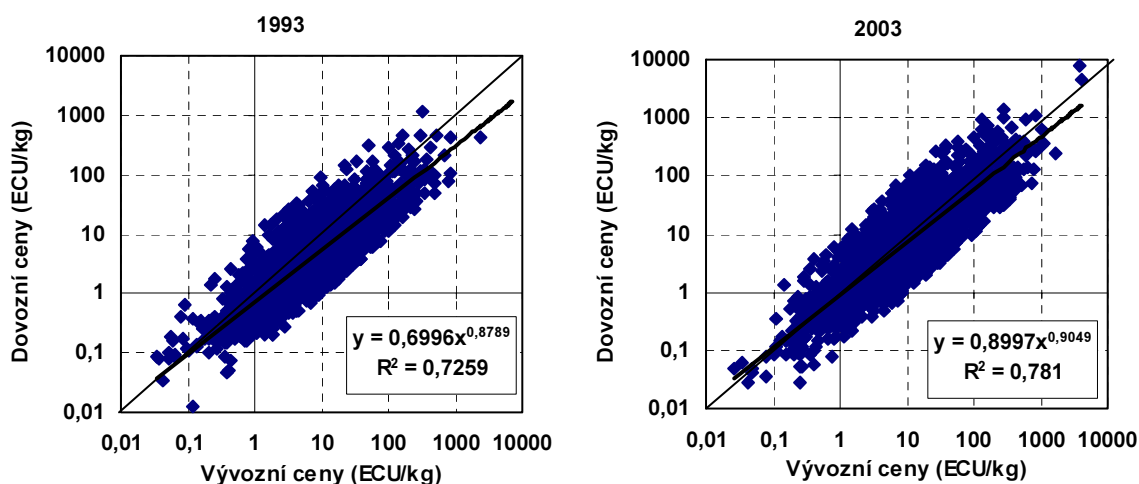

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Regresní analýzou zjišťujeme, že v obousměrném obchodě mezi EU a ČR se odchylka cen při dovozu od cen při vývozu téže produkce zvyšuje se složitostí (měřenou zhodnocením hmoty). V případě jednoduchých výrobků s vývozní kilogramovou cenou kolem 1 EUR/kg byla v roce 2003 dovozní cena 0,9 EUR/kg, v případě složitých výrobků, u kterých průměrná kilogramová cena dosahovala 100 EUR/kg je průměrná kilogramová cena na úrovni 58 %. Oproti roku 1993 se tyto rozdíly výrazně zmenšily (tehdy dosahovaly 70 % a 40 %).

Zčásti je tato odchylka způsobena rozdílným pojetím dovozních cen (CIF) od vývozních (FCO). I ve vzájemném obchodě mezi členskými zeměmi EU byly dovozní ceny složitějších výrobků (v ceně kolem 100 EUR/kg) v roce 2003 o 28 % nižší než vývozní.

Graf 4-S Korelace dovozních cen s vývozními v rámci obousměrného obchodu EU s ČR

	Obchod EU z ČR		Obchod EU-in
	1993	2003	2003
a	0,6996	0,8997	1,0701
b	0,8789	0,9049	0,9129
x (vývozní cena)	1	1	1
y (dovozní cena)	0,70	0,90	1,07
x (vývozní cena)	100	100	100
y (dovozní cena)	40	58	72

Podobnost dovozních cen s vývozními je charakterizována koeficientem determinace pro rok 2003 v hodnotě 0,78. Pro kategorii výrobků s vývozní cenou kolem 1 EUR/kg může být reprezentantem hliníkový šrot, který byl v roce 2003 vyvezen do ČR v hodnotě 13 mil. EUR v průměru za cenu 1,04 EUR/kg a dovezen z ČR v hodnotě 12 mil. EUR za 0,97 EUR/kg. Pro kategorii výrobků s vývozní cenou kolem 100 EUR/kg mohou být reprezentantem autorádia s magnetofonem, která byla v roce 2003 vyvezena do ČR v hodnotě přes 42 mil. EUR v průměru za cenu 100 EUR/kg a dovezena z ČR v hodnotě 71 mil. EUR za 69 EUR/kg.

1.5. Změny cen a změny struktury obchodu

Efekty plynoucí z příznivého vývoje cen byly umocněny změnami ve struktuře obchodu. Hlavním rysem těchto změn bylo na straně dovozu zemí Evropské unie z České republiky zvýšení podílu výrobků kovo zpracujícího průmyslu (ze 30 % v roce 1993 na 59 % v roce 2003). Právě tato komoditní skupina byla hlavním nositelem příznivého vývoje cen. **Na bázi výrobní struktury dovozu z České republiky v roce 1993 by zvýšení jednotkových cen v roce 2003 oproti roku 1993 dosáhlo jen 56 %, na bázi struktury v roce 2003 (u shodného souboru porovnatelných položek) činí 86 %.**

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Tabulka 4-23 Změny komoditní struktury obchodu a změny cen (2003/1993)

	Obchod EU s ČR				informativně: obchod EU celkem			
	struktura (%)		změna cen s bází		struktura (%)		změna cen s bází	
	1993	2003	1993	2003	1993	2003	1993	2003
DOVOZ EU Z ČR								
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	100,0	100,0	55	88	100,0	100,0	18	35
výrobky potravinářského průmyslu	1,6	1,1	-7	-6	6,7	5,6	11	10
výrobky chemického průmyslu	11,8	8,6	40	37	19,5	21,8	27	79
výrobky lehkého průmyslu	30,8	14,1	49	71	15,5	12,4	14	19
výrobky metalurgie	16,6	9,7	48	52	8,2	7,7	16	18
kovodělné výrobky	1,3	1,9	16	78	1,0	1,1	8	12
výrobky kovozpracujícího průmyslu	30,4	59,3	79	110	46,5	49,1	19	24
výrobky mechanického strojírenství	8,2	15,5	74	132	10,2	10,6	30	32
informační technika	1,1	6,4	x	x	4,9	5,0	x	x
elektrotechnika	8,6	17,2	66	87	9,4	10,3	7	7
prostředky silniční dopravy	9,4	17,3	105	100	15,2	17,3	29	32
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	7,5	5,4	47	73	2,6	2,3	9	13
<i>vypovídací schopnost souboru</i>			68	63			68	69
VÝVOZ EU DO ČR								
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	100,0	100,0	15	21	100,0	100,0	19	33
výrobky potravinářského průmyslu	3,8	2,7	28	12	6,6	5,4	12	13
výrobky chemického průmyslu	14,4	16,6	15	12	17,8	20,2	30	69
výrobky lehkého průmyslu	14,5	12,9	30	64	16,3	12,8	18	19
výrobky metalurgie	7,0	9,2	10	4	8,5	7,8	13	15
kovodělné výrobky	1,8	2,1	-7	10	1,1	1,1	11	12
výrobky kovozpracujícího průmyslu	55,1	54,5	12	16	46,8	50,0	19	27
výrobky mechanického strojírenství	23,1	16,4	-3	1	11,0	11,3	22	28
informační technika	4,3	4,0	x	x	4,6	5,0	x	x
elektrotechnika	13,1	16,4	9	12	9,9	11,1	14	14
prostředky silniční dopravy	9,5	13,5	17	12	14,4	16,3	25	32
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	3,5	2,1	6	19	2,9	2,6	10	15
<i>vypovídací schopnost souboru</i>			69	68			80	90

Změny ve struktuře dovozu z ČR byly radikálnější než změny celkové dovozní poptávky zemí EU; byly zpravidla doprovázeny diferencovaným vývojem komparativní úrovně dovozních cen (viz část 4.1.).

Například:

- zvýšení podílu elektrotechniky na dovozu z ČR z 8,6 % na 16,8 % (podílu ČR na dovozu EU z 0,4 % na 1,7 %) bylo doprovázeno zvýšením komparativní úrovně cen elektrotechnických výrobků českého původu z 86 % na 141 % cen ve vzájemném obchodě zemí EU; podobný je vývoj relací u výrobků mechanického strojírenství a silničních dopravních prostředků
- podíl chemických výrobků na dovozu z ČR klesl z 11,8 na 8,3 %, nepříznivá úroveň komparativních dovozních cen českých výrobků se změnila jen nepatrně – z 92 % na 94 % úrovně cen; podobné jsou relace u metalurgické produkce
- při poklesu podílu potravin na dovozu z ČR z 1,6 % na 1,1 % klesla komparativní úroveň jejich cen ze 101 % na 84 %.

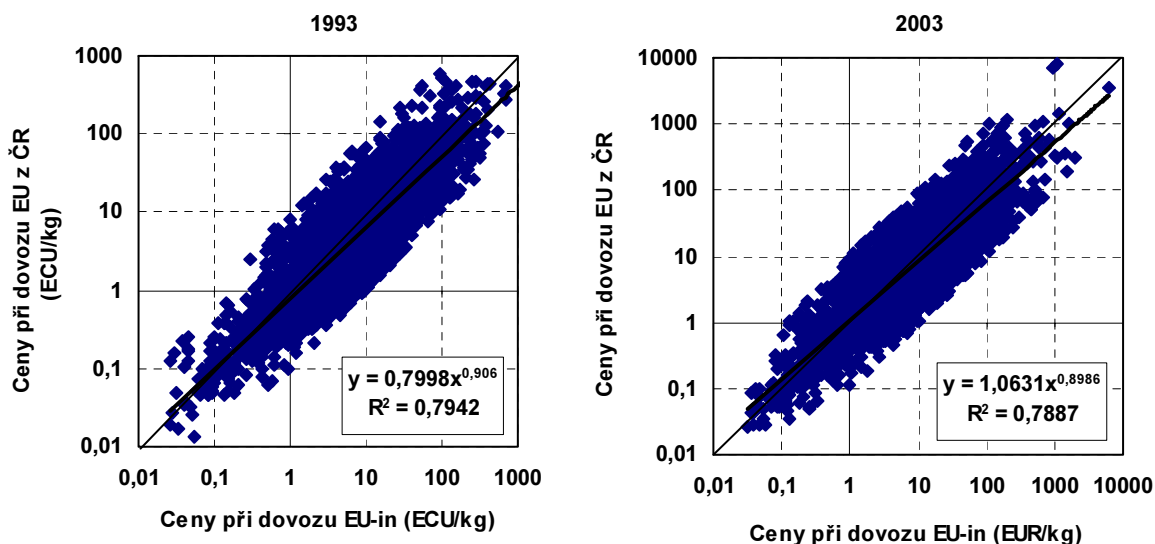
Tabulka 4-24 Struktura dovozu zemí EU z ČR podle cenových kategorií

	Komparativní úroveň cen					
	1993			2003		
	nižší	střední	vyšší	nižší	střední	vyšší
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem ¹⁾	69	16	15	46	29	25
výrobky potravinářského průmyslu	44	49	7	61	20	19
výrobky chemického průmyslu	59	29	12	62	21	17
výrobky lehkého průmyslu	62	19	20	49	30	22
výrobky metalurgie	72	20	9	53	36	11
kovodělné výrobky	50	13	38	51	39	10
výrobky kovo zpracujícího průmyslu	76	8	15	43	31	27
výrobky mechanického strojírenství	77	5	18	50	18	32
elektrotechnika	65	11	24	36	31	33
prostředky silniční dopravy	84	3	5	39	44	17
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	85	5	9	43	7	49

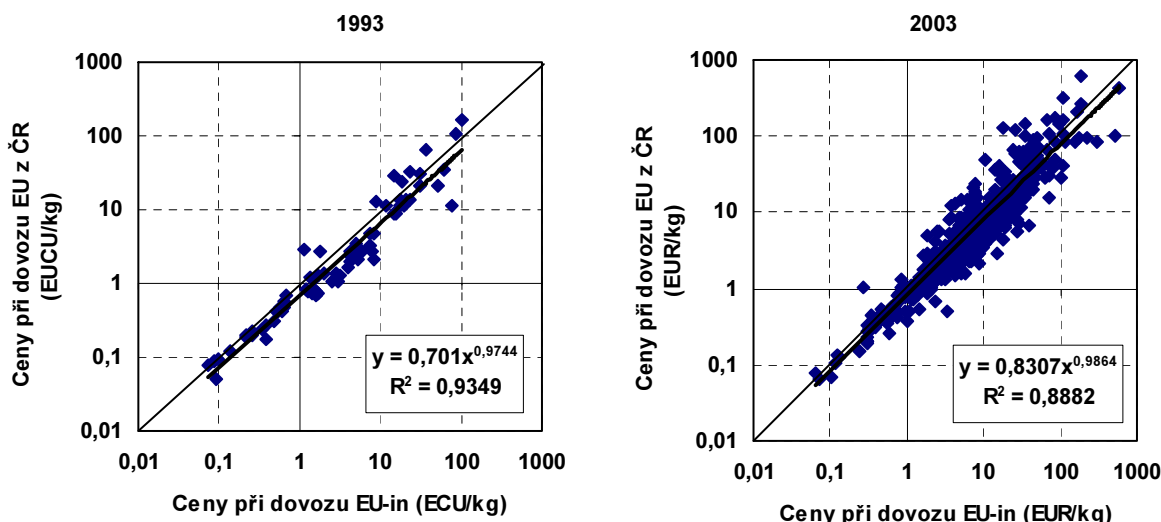
¹⁾ bez informační techniky

Hodnoty charakterizující komparativní úroveň cen (relaci mezi cenami při dovozu z České republiky a ve vzájemném obchodě členských zemí) jsou výslednicí relací, které jsou u jednotlivých položek značně rozdílné. Nicméně korelace je významná (Graf 4-T). Regresní analýza prokazuje, že **diskrepance mezi úrovní cen dosahovaných českými vývozci a úrovní cen ve vzájemném obchodě mezi členskými zeměmi se týká sofistikovanějších výrobků; u výrobků jednoduchých (s nízkou kilogramovou cenou) je úroveň cen v podstatě shodná. Dalším významným poznatkem je, že cenové relace jsou příznivější u nosných výrobků dovozu z České republiky.** U výrobků dovážených v menších objemech bývají tyto relace méně příznivé.

Graf 4-T Korelace dovozních cen v obchodě EU s ČR s cenami ve vzájemném obchodě členských zemí

Položky s hodnotou dovozu přes 10 mil. ECU resp. EUR

Body v grafu vyjadřují ceny jednotlivých výrobků. Podle hodnot regresní funkce byly v roce 2003 ceny výrobků s průměrnými cenami ve vzájemném obchodě zemí EU 1 EUR/kg shodné s cenami dosahovanými při dovozu z ČR. Ale v kategorii sofistikovanějších výrobků dosahujících v obchodě mezi členskými zeměmi 100 EUR/kg byly komparativní ceny v obchodě s ČR na úrovni 67 EUR/kg. Oproti roku 1993 došlo v těchto relacích jen k malému zlepšení. U nosných položek (jejichž dovoz z ČR převýšil 10 mil. EUR) byly relace a zejména jejich vývoj podstatně lepší.

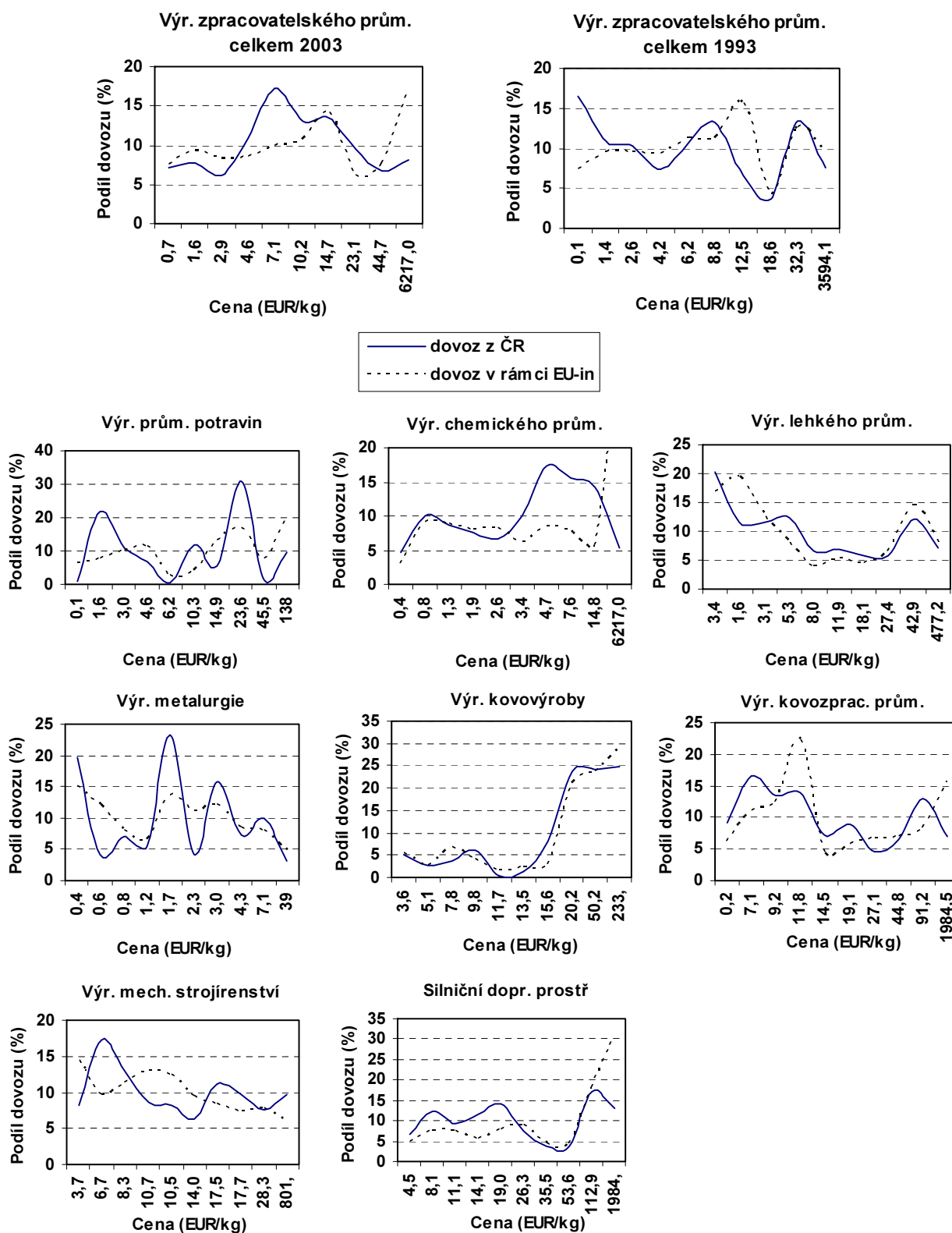
Jiný pohled poskytuje Graf 4-U. Výrobky jednotlivých komoditních skupin byly seřazeny podle kilogramové ceny (základem jsou ceny v obchodě mezi členskými zeměmi EU). Soubor dané komodity byl rozdělen na 10 skupin o stejném počtu položek. Z analýzy byla vyloučena informační technika.

Cenová struktura dovozu z České republiky se oproti roku 1993 významně zlepšila. V roce 1993 v ní dominovaly výrobky nejnižší cenové skupiny (do 0,5 ECU/kg). Tvořila ji téměř z poloviny metalurgická produkce, druhou komoditní skupinou byly výrobky lehkého průmyslu. V roce 2003 se těžiště přesunulo do skupiny, kde ceny dosahují 4,6 - 7,1 EUR/kg. Tvoří ji hlavně výrobky automobilového průmyslu a výrobky mechanického strojírenství. Ve vzájemném obchodě členských zemí tvoří dominantní skupinu výrobky dosahující ceny v rozmezí 10,2 - 14,7 EUR/kg, kde představují téměř dvě třetiny výrobky automobilového průmyslu vyšších cen. Ve skupině výrobků dosahující nejvyšší kilogramové ceny, která tvoří v obchodě mezi členskými zeměmi přes 17 % (a patří sem například výrobky leteckého průmyslu) jsou v dovozu z České republiky významněji zastoupeny jen mobilní telefony.

Rozdílnou strukturu dovozu výrobků chemického průmyslu z České republiky (v roce 2003) způsobuje vysoké zastoupení skupin dosahujících ceny od 3,5 do 15 EUR/kg (tvoří 43 % hodnoty dovozu, zatímco v obchodě mezi členskými zeměmi jen 22 %). V dovozu z ČR jsou zastoupeny hlavně výrobky gumárenského průmyslu. Výrobky s nejvyššími cenami (přes 15 EUR/kg) představují v obchodě mezi členskými zeměmi téměř třetinu, zatímco v dovozu u ČR jen 5 % a jde v případě vzájemného obchodu členských zemí hlavně o farmaceutické výrobky (například léky pro drobný prodej – CN 30049019), v případě dovozu z ČR o chemikálie (například nukleové kyseliny – CN 29349990).

Významné jsou také rozdíly v cenové struktuře výrobků mechanického strojírenství. V dovozu z ČR dominují výrobky s cenou 4,8-6,7 EUR/kg (významnými položkami jsou části klimatizačních zařízení – CN 84159090, chladicí a mrazicí zařízení – CN 84189990, části kotlů na přehřátou vodu – CN 84029000) a výrobky s cenou 17,2-20,8 EUR/kg (např. čerpadla pro pístové spalovací motory – CN 84133099). Ve vzájemném obchodě členských zemí dominují vedle výrobků nejlevnější cenové skupiny výrobky s cenami od 10 do 11,7 EUR/kg (např. vznětové motory pro motorová vozidla – CN 84082010).

Graf 4-U Porovnání cenové struktury dovozu z ČR a v rámci vzájemného obchodu zemí EU (2003)

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

Tabulka 4-25 Cenová struktura vývozu a dovozu*)

HS	Cenová kategorie (Kč/kg)	Hodnota vývozu EU do ČR (mil. Kč)		Hodnota dovozu EU z ČR (mil. Kč)		Struktura vývozu EU do ČR (%)		Struktura dovozu EU z ČR (%)	
		1993	2003	1993	2003	1993	2003	1993	2003
Výrobky zpracovatelského průmyslu celkem	do 1	219	2 175	1 148	2 524	1	4	11	5
	1-10	2 157	11 425	3 810	13 626	12	22	35	29
	10-100	3 276	13 800	2 199	10 832	18	27	20	23
	100-1000	2 972	2 880	176	1 129	16	6	2	2
	přes 1000	9 899	20 794	3 553	18 210	53	41	33	39
	Celkem	18 524	51 074	10 887	46 320	100	100	100	100
16-23: Výrobky potravinářského průmyslu	do 1	27	234	70	88	15	24	79	29
	1-10	116	605	16	215	65	63	18	71
	10-100	35	64	2	0	20	7	3	0
	100-1000	0	54			0	0		
	přes 1000								
	Celkem	179	957	88	303	100	100	100	100
28-40: Výrobky chemického průmyslu	do 1	62	463	214	466	4	9	27	19
	1-10	472	2 493	425	1 680	31	51	54	70
	10-100	274	1 713	71	239	18	35	9	10
	100-1000	602	230	14	13	39	5	2	1
	přes 1000	124	24	61	8	8	0	8	0
	Celkem	1 534	4 923	785	2 407	100	100	100	100
41-70: Výrobky lehkého průmyslu a stavebních hmot	do 1	66	768	388	1 053	6	18	21	27
	1-10	275	1 230	607	1 592	23	29	32	40
	10-100	753	2 109	857	1 273	63	50	46	32
	100-1000	110	116	17	54	9	3	1	1
	přes 1000								
	Celkem	1 204	4 223	1 870	3 971	100	100	100	100
72-81: Výrobky metalurgie	do 1	63	707	476	909	18	30	44	33
	1-10	260	1 556	570	1 797	74	66	53	66
	10-100	27	50	27	24	8	2	3	1
	100-1000	1	32	0	1	0	1	0	0
	přes 1000		4				0		
	Celkem	351	2 349	1 073	2 730	100	100	100	100
82-83: Výrobky kovodělného průmyslu	do 1	0				0	0	0	0
	1-10	37	230	44	286	18	37	51	54
	10-100	79	360	41	237	38	58	48	45
	100-1000	92	33	1	4	44	5	1	1
	přes 1000								
	Celkem	208	623	86	528	100	100	100	100
84-93: Výrobky kovozpracujícího průmyslu	do 1	0	3	0	7	0	0	0	0
	1-10	888	4 912	1 563	6 738	12	27	55	40
	10-100	1 916	9 193	1 134	8 858	27	50	40	53
	100-1000	2 145	2 416	144	1 057	30	13	5	6
	přes 1000	2 252	1 766	0	11	31	10	0	0
	Celkem	7 200	18 290	2 841	16 672	100	100	100	100
94-96: Ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	do 1	0			0				0
	1-10	109	398	585	1 317	1	2	14	7
	10-100	192	311	67	201	2	2	2	1
	100-1000	23	0	0	1	0			0
	přes 1000	7 524	19 000	3 492	18 190	96	96	84	92
	Celkem	7 847	19 709	4 144	19 709	100	100	100	100

*) cenové kategorie jsou vymezeny na bázi cen vývozu resp. dovozu v rámci vzájemného obchodu členských zemí EU

Analýza vývoje cen v zahraničním obchodě se zeměmi EU

V roce 1993 byla komparativní úroveň cen výrobků dovezených z České republiky v hodnotě nepřesahující 100 tis. ECU o 5 % nižší než cenová úroveň stejného sortimentu výrobků dovážených v rámci obchodu mezi členskými zeměmi. S hodnotou vývozu komparativní úroveň klesá, výrobky dovezené v roce 1993 v hodnotě přesahující 100 mil. ECU byla komparativní úroveň cen o 35 % nižší než úroveň cen ve vzájemném obchodě. Do roku 2003 se situace ještě významněji nezměnila.

Tabulka 4-26 Vztah mezi komparativní úrovní cen a rozsahem dovozu výrobků (dovoz EU z ČR)

Kategorie položek (hodnota dovozu EU z ČR)	1993		2003	
	Struktura (%)	Průměr komparativní úrovně cen	Struktura (%)	Průměr komparativní úrovně cen
celkem	100,0	0,78	100,0	1,01
do 100 tis. EUR	1,7	0,95	0,2	1,44
100 tis - 1 mil. EUR	14,6	0,79	2,6	1,10
1-10 mil. EUR	48,1	0,78	18,1	0,99
10-100 mil. EUR	30,4	0,78	40,6	0,93
přes 100 mil. EUR	5,2	0,65	38,4	1,09

V roce 1993 byly velmi nepříznivé cenové relace v kategorii výrobků dovážených v hodnotě převyšující 100 mil. ECU způsobeny nízkými cenami osobních automobilů. V kategorii výrobků dovážených z ČR v malém množství (do hodnoty 100 tis. ECU) docilovaly relativně příznivé cenové relace výrobky potravinářského, chemického, metalurgického průmyslu a „ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu“. Nejhorší ceny vykazovaly dovážené výrobky mechanického strojírenství.

V roce 2003 dominovaly v kategorii výrobků dovážených v hodnotě přes 100 mil. EUR jednoznačně výrobky kovozpracujícího průmyslu, hlavně automobilového průmyslu a tyto výrobky určovaly také relativně příznivé cenové relace. Příznivější relace vykazovaly výrobky elektrotechnického průmyslu (mezi nimi hlavně mobilní telefony) a „ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu“. V kategorii výrobků dovezených v hodnotě do 100 tis. EUR dominovaly výrobky lehkého průmyslu. Relativně příznivé cenové relace vykazovaly v této kategorii výrobky chemického průmyslu, elektrotechnika a „ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu“.

Komparativní úroveň cen při vývozu do České republiky je významně závislá na rozsahu vývozu daného výrobku. Kilogramové ceny výrobků vyvezených v hodnotě nepřevyšující 100 tis. EUR byly v průměru o 74 % vyšší než vývozní kilogramové ceny téhož sortimentu výrobků ve vzájemném obchodě zemí Evropské unie. Naproti tomu v kategorii výrobků vyvezených v hodnotě převyšující 100 mil. EUR činil rozdíl pouhá 4 %. V kategorii položek, jejichž vývoz v roce 2003 nepřevýšil 100 tis. EUR a kde byly ceny o 74 % vyšší než ve vzájemném obchodě členských zemí EU je vysoký podíl výrobků lehkého a chemického průmyslu, naproti tomu v kategorii, kde hodnota vývozu jednotlivých výrobků převyšovala 100 mil. EUR a ceny byly v podstatě shodné s cenami ve vzájemném obchodě členských zemí zcela dominovaly výrobky kovozpracujícího průmyslu.

Tabulka 4-27 Závislost komparativní úrovně cen na rozsahu vyvážených výrobků (vývoz EU do ČR, 2003)

Kategorie položek (hodnota vývozu EU do ČR)	Struktura (%)	Průměr komparativní úrovně cen ¹⁾
celkem	100,0	1,36
do 100 tis. EUR	0,2	1,74
100 tis - 1 mil. EUR	3,8	1,29
1-10 mil. EUR	27,6	1,21
10-100 mil. EUR	47,6	1,16
přes 100 mil. EUR	20,8	1,04

¹⁾ vývozní ceny ve vzájemném obchodě členských zemí EU = 1

Tabulka 4-28 Rozdíly v komoditní struktuře vývozu EU do ČR podle kategorií hromadnosti vývozu (2003)

	Struktura produkce v kategorii vývozu	
	do 100 tis. EUR	nad 100 mil. EUR
Výrobky zpracovatelského průmyslu	100,0	100,00
výrobky potravinářského průmyslu	11,8	0,01
výrobky chemického průmyslu	20,3	0,05
výrobky lehkého průmyslu	37,0	0,01
výrobky metalurgie	9,9	0,01
kovodělné výrobky	1,2	0,00
výrobky kovo zpracujícího průmyslu	17,3	99,93
ostatní výrobky zpracovatelského průmyslu	2,6	0,01